

SVĚTLO

TÝDENÍK MATICE CYRILOMETODĚJSKÉ

30. ČÍSLO / XV. ROČNÍK

9 Kč (12Sk)

29. ČERVENCE 2007

Z obsahu:

**Doprovodný list papeže
Benedikta XVI. biskupům
k Motu proprio o liturgii
před reformou 1970**

- strana 2 -

Papež se stává majákem

Nad knihou
Josefa Ratzingera
Ježíš Nazaretský

- strana 4 -

Sůl Církve

Rozhovor
s prof. Robertem
Spaemannem o nově
vydaném Motu proprio

- strana 6 -

Chléb náš vezdejší

P. Bernard Springer

- strana 7 -

**Motu proprio papeže
Benedikta XVI.**

Summorum Pontificum

- strana 8 -

Od ateismu ke svatosti

Patronka Evropy
Edita Steinová - sestra
Terezie Benedikta
od Kříže

- strana 12 -

Tintoretto, r. 1567: Ježíš a sestry Marie a Marta, Monaco, Stará pinotéka

Doprovodný list papeže Benedikta XVI. biskupům k Motu proprio o liturgii před reformou 1970

Milí bratři v biskupském úřadě, plný naděje a s velkou důvěrou vkládám do Vašich rukou, rukou pastýřů, text formou Motu proprio vydaného apoštolského listu o použití římské liturgie v její podobě před provedenou reformou v roce 1970. Dokument je plodem dlouhého uvažování, mnoha porad a modliteb.

Zprávy a soudy, které byly vysloveny bez dostatečné znalosti, způsobily v nemalé míře zmatek. Existují velmi rozličné reakce – od radostného přijetí až k tvrdé opozici, a ta se vztahuje k záměru, který ve skutečnosti nebyl znám.

K dokumentu se vztahují také obavy, o kterých bych se chtěl zmínit v tomto listě.

Na prvním místě je to obava, že bude narušena autorita II. vatikánského koncilu a zpochybněno jeho podstatné rozhodnutí – liturgická reforma. Tato obava je neopodstatněná.

K tomu je třeba především říct, že papežem Pavlem VI. zveřejněný a pak ve dvou vydáních Janem Pavlem II. vydaný Římský misál samozřejmě je a zůstává normální forma – forma ordinaria – liturgie svatě Eucharistie.

Poslední Koncilu předcházející vydání Římského misálu, které bylo zveřejněno pod autoritou papeže Jana XXIII. a používalo se během Koncilu, může naopak najít své použití jako forma extraordinaria liturgické slavnosti.

Není záměrem o těchto vydáních Římského misálu mluvit jako o „dvou ritech“. Jedná se spíše o dvojí úzus téhož ritu.

Pokud jde o použití misálu z roku 1962 jako forma extraordinaria mešní liturgie, chtěl bych upozornit na to, že ten-

to misál nebyl právně zrušen, a proto v principu zůstává stále jako povolený.

V okamžiku zavedení nového misálu se nejevilo nutné vydávat zvláštní normy pro používání dosavadního misálu. Vycházelo se z toho, že se bude jednat o ojedinělé případy, které se budou řešit případ od případu v daném místě.

Brzy se však pak ukázalo, že ve všech zemích, kde liturgické hnutí darovalo mnoha lidem významné liturgické vzdělání a velkou důvěru k dosavadní formě liturgického slavení, mnozí silně lpěli na tomto od dět-

ství oblíbeném používání římského ritu.

Všichni víme, že arcibiskupem Lefébvreem založené hnutí bylo navenek poznamenáno postojem ke starému misálu; důvody zde nastoupeného rozštěpení sahají ovšem mnohem hlouběji.

Mnozí lidé, kteří jasně přijímali závaznost II. vatikánského koncilu a stáli věrně za papežem a biskupy, toužili po jim důvěrně známé podobě svatě liturgie, přičemž na mnoha místech celebrování podle nového misálu nedodržovalo jeho řád, nýbrž se stalo zmocněním či dokon-

ce závazkem ke „kreativitě“, která vedla k nesnesitelným úpravám liturgie.

Mluvíme ze zkušenosti, neboť jsem tuto fázi ve všech jejích očekáváních a zmatcích spolprožil. A viděl jsem, jak hluboce byli samovolnými úpravami liturgie zraněni lidé, kteří byli hluboce zakořeněni ve víře Církve.

To přimělo papeže Jana Pavla II., aby v Motu proprio Ecclesiae Dei z 2. července 1988 vytvořil rámcovou normu pro používání misálu z roku 1962, která neobsahuje žádné zvláštní ustanovení, nýbrž v zásadě vyzývá biskupy k velkorysosti vůči „oprávněným přáním“ jednotlivých věřících, kteří prosili o úzus římského ritu.

Papež chtěl tehdy pomoci zvláště bratrstvu sv. Pia X. najít znovu plnou jednotu s Petrovým nástupcem a pokoušel se tak zahojit bolestně pocívanou ránu v Církvi.

Smíření se bohužel dodnes nezdařilo, ale řada společenství projevila vděčnost za možnosti použít tohoto Motu proprio.

Obtížná naopak zůstala otázka použití misálu z roku 1962 mimo tato seskupení, k čemuž chyběly právní formy, přičemž biskupové se namnoze obávali, že je zpochybnována autorita Koncilu.

Ohledně II. vatikánského koncilu bylo možno předpokládat, že požadavek na užívání misálu z roku 1962 se omezí na starší generaci, která v něm vyrostla, ale mezitím se jasně ukázalo, že také mladí lidé odhalují tuto liturgickou formu, cítí se být k ní přitahováni a že v ní nacházejí zvláště přiměřenou formu setkání s tajemstvím svatě Eucharistie.

Tak vyvstala potřeba jasné právní úpravy, která při Motu

Pokračování na str. 10

Editorial

Působení papeže Benedikta XVI. se vyznačuje od samého počátku jeho pontifikátu neobyčejnou promyšleností a systematickostí. Jako by se na výkon nejvyššího pastýře již dříve záměrně připravoval. V jednotlivých krocích jeho učitelského úřadu je patrný jasný záměr: vrátit se ve všem k autentickým kořenům víry.

Svědčí o tom jeho první encyklika. Již v jejím titulu *Bůh je Lásky* je obsažen celý Zákon i Proroci. Je to alfa a omega křesťanství, podstata Boží slávy a jediný smysl stvoření i veškerého života, bez které není míru ani ve světě, ani v člověku.

K samotným kořenům víry směřují i jeho hluboce promyšlené střední katecheze: věnuje se v nich systematickému výkladu prvopočátků Církve od dob apoštolských až k významným církevním Otcům prvních staletí a tak nám zcela jasně připomíná a dokládá, že Kristovou Církví je pouze ta společnost, kterou založil

Ježíš Kristus na apoštolech a jejich zákonitých nástupcích. Tak jako hlavou apoštolů byl Petr, tak hlavou nástupců apoštolů zůstává jeho nástupce na stolci římského biskupa. Benedikt XVI. přitom klade důraz na apoštolskou posloupnost a s ní související tradici jako záruku autentičnosti a kontinuity jak nauky, tak pravomoci. Mimo tuto jedinou kontinuitu není Církve. Bezprostředními svědky tradice jsou právě církevní Otcové, z jejichž zachovaného podání zřetelně poznáváme, jak od Kristových apoštolů přejímaly generace po generaci Pánovo slovo a odkaz, jak ho chápaly a věrně uchovávaly jakožto nauku víry a spolu s ní přejímaly a uplatňovaly také jím ustanovené svátosti – základ života v Bohu. Nic z toho, co z této tradice nevyrůstá a co je s touto tradicí neslučitelné, není možno pokládat za autentické dědictví víry.

Pokračování na str. 11

Kdo prosí, dostává

Zamyšlení nad liturgickými texty
dnešní neděle

*Váš Otec z nebe dá Ducha Svatého těm,
kdo ho prosí.*

Přijmi dnešní neděli z Boží ruky jako školu modlitby. Jako úvod k Ježíšovým slovům tě první čtení zavádí do dávné doby, abys byl svědkem modlitby patriarchy Abraháma, který rozmlouvá s Hospodinem ve velmi vážné záležitosti. Jeho názorný příklad ti pomůže lépe pochopit poučení božského Mistra. Je to příklad, který ti doporučuje sám Bůh, neboť našel ve svém služebníkovi takové zalíbení, že se s ním *důvěrně sblížil*⁽¹⁾, a sám přichází, aby s ním rozmlouval a *splnil mu vše, co slíbil*⁽²⁾.

Co tak přitahuje Hospodina k jeho služebníkovi? Především je to jeho **pokora**. Ačkoliv se k němu Bůh sklání s takovou důvěrností, nezapomíná Abrahám, kým skutečně je před Pánem: *Jsem velmi smělý, že mluvím k svému Pánu, já, který jsem prach a popel*. Ani ty o sobě nesměšlej jinak a nechtěj se opírat o své zásluhy. Čím více si uvědomuješ svou vlastní nicotu a bezmocnost, tím více lákáš Boha, aby se tě ujal a prokázal ti své milosrdenství.

Další Abrahámovou vlastností je jeho **velkodušnost**. Všimni si, že naléhá velice na Hospodina, ale přitom nemyslí vůbec na sebe. Na srdci mu leží záchrana cizích lidí, které ani nezná, ale kterým hrozí záhuba, protože tonou ve svých hříších.

A konečně je to praotcova **vytrvalost**. Hospodinova dobrotivost jako by ho podněcovala ke stále větší důvěře a odvaze. Uvědom si, že ani tvé nejsmělejší prosby nemohou přečerpát Boží dobrotu a Boží moc. Bůh se přeče nemůže nechat zahanbit velkodušností svého tvora.

Z tohoto rozhovoru však také poznáváš, jak velice si váží Bůh těch, kteří žijí věrně podle jeho Zákona. Jeden bohobojný vyváží velké množství hříšných. Není to smutné, že se v Sodomě nenašlo ani deset spravedlivých? Kolik věrných potřebuje dnešní svět, aby stačili zadržet spravedlivou Boží ruku? Poučen onou sodomskou zkušeností alespoň jasně víš, kam je třeba především zaměřit pozornost: opři svou smělost jako Abrahám o pokoru a důvěru a smlouvej s Pánem jako on, **kolik spravedlivých probudí v hříšném světě dnešních dnů**. Na rozdíl od praotce nesměřuj k nezbytnému mini-

mu, ale posouvej hranici opačným směrem co nejdále, jak je to jen možné.

Zasazuj se o záchranu světa tím více, že jeho hříchy jsou dnes početnější, bezostyšnější a opovážlivější, než tomu bylo v Sodomě. Neboj se žádat co nejvíce, vždyť prosíš Boha jen o to, co je neuvěřitelnějším přáním jeho Srdce.

S důvěrou a smělostí Abraháma pros vytrvale nebeského Otce, aby jeho Jméno bylo ve světě opět ctěno a velebeno. Naléhej s nesobeckou velkodušností, aby všude zavládlo jeho království. Domáhej se s neobomnou vytrvalostí, aby jak v nebi, tak na zemi se uskutečňovala jeho svatá vůle. S vědomím, že nejsi více než prach a popel, pros s opravdovou kajícíností, aby nám byly odpuštěny naše hříchy, aby Bůh odvrátil tak nesčetná pokušení a zbavil nás zlého.

Ještě více než Abrahámův příklad vybízí tě k tomu sám Ježíš. Copak ti nedává za příklad člověka, který se neodbytně domáhá pomoci dokonce uprostřed noci? Snaž se, aby se z formální modlitby stala opravdu naléhavá žádost. Dodej si smělosti a *pros, hledej a thuč. Každý, kdo hledá, nalézá, a tomu, kdo thuče, bude otevřeno*. To není drzá smělost, která se hlučně domáhá svého. To je naléhavost ubožáka, který je zcela v koncích, ale před kterým se otevřela jediná a zcela nečekaná šance: sám Boží Syn tě vyhledal, aby tě přesvědčil, jak dobrého a mocného máš Otce, kterému působí tím větší potěšení, čím smělejší je prosba, kterou může splnit, protože hledá především Boží království a spásu bližních.

Jestliže patříš mezi ty nešťastné, kteří nemají na svého otce žádnou pěknou vzpomínku, uvěř tomu, že jsou jiní otcové, kteří při vši lidské zlobě přeče jenom chtějí to nejlepší pro své děti. Ale ani nejpečlivější z nich se nevyrovná nebeskému Otci, který chce prokázat největší dobro každému, ale nemůže to udělat proti jeho vůli. Proto tak hledá ty, kteří ho prosí a kteří mu dovolí, aby je obdaroval. *Jistě je vznešený, a přeče shlíží na pokorného. Když k němu zavoláš, vyslyší tě a v tvé duši rozmnoží sílu*.⁽³⁾

Můj Pane, jsem jen prach a popel, pomoz mi, abys i mne mohl přičíst ke spravedlivým, kterých je zapotřebí pro záchranu světa.

Bratr Amadeus

⁽¹⁾ srov. Gn 18,19; ⁽²⁾ tamtéž;

⁽³⁾ srov. resp. žalm 138

Liturgická čtení

1. čtení - Gn 18,20-32

Hospodin řekl: „Nárek na Sodomu a Gomoru je velký, jejich hřích je velmi těžký. Chci sestoupit a podívat se, zda doopravdy dělají všechno, co odpovídá stížnosti, která ke mně přichází, nebo ne. Chci to vědět.“ Tři mužové se odtamtud vydali na cestu a šli do Sodomy, zatímco Abrahám stále ještě stál před Hospodinem. Abrahám přistoupil a pravil: „Skutečně chceš zahubit spravedlivého s viníkem? Snad je v městě padesát spravedlivých, chceš to místo zahubit a neodpustit kvůli padesáti spravedlivým, kteří jsou v něm? Vzdal od sebe takovou myšlenku, že bys mohl takhle jednat: usmrtit spravedlivého spolu s viníkem. To by se vedlo spravedlivému stejně jako viníkovi. Vzdal od sebe takovou myšlenku! Copak by mohl soudce celé země nejednat spravedlivě?“ Hospodin řekl: „Najdu-li v Sodomě padesát spravedlivých v městě, odpustím kvůli nim celému tomu místu.“ Abrahám se ujal slova a řekl: „Jsem velmi smělý, že mluvím k svému Pánu, já, který jsem prach a popel. Snad bude scházet pět z padesáti, zahubiš kvůli těm pěti celé město?“ (Hospodin) odpověděl: „Nezahubím, jestliže jich tam najdu čtyřicet pět.“ (Abrahám) pokračoval v rozmluvě s ním: „Snad jich tam najdeš jen čtyřicet.“ Odpověděl: „Neudělám to kvůli čtyřiceti.“ (Abrahám) řekl: „Nechť se můj Pán nezlobí a dovolí mi mluvit: Snad se jich tam najde jen třicet.“ Odpověděl: „Neudělám to, najdu-li jich třicet.“ (Abrahám) řekl: „Jsem velmi smělý, že mluvím k svému Pánu. Snad se jich tam najde dvacet.“ Odpověděl: „Nezahubím kvůli dvaceti.“ (Abrahám) řekl: „Nechť se nezlobí můj Pán a dovolí mi mluvit ještě tentokrát. Snad se jich tam najde jen deset.“ Pravil: „Nezahubím kvůli deseti.“

2. čtení - Kol 2,12-14

Bratři! Krtem jste byli spolu s Kristem položeni do hrobu, a tím také zároveň s ním vzkříšeni, protože jste uvěřili, jak velikou moc má Bůh, který ho vzkřísil z mrtvých. I vás, když jste byli mrtví pro své hříchy a když vaše tělo bylo neobřezáno, zase oživil zároveň s ním. Odpustil nám všechny hříchy, zrušil dlužní úpis, který svědčil proti nám svými předpisy, a nadobro ho zničil tím, že ho přibil na kříž.

Evangelium - Lk 11,1-13

Jednoho dne se Ježíš modlil na nějakém místě. Když přestal, řekl mu jeden z jeho učedníků: „Pane, nauč nás modlit se, jako i Jan naučil své učedníky.“ Odpověděl jim: „Když se

Pokračování na str. 14

Papež se stává majákem

Nad knihou Josefa Ratzingera
Ježíš Nazaretský

„Že papež mluví o Ježíši, není jistě žádným překvapením. Je to jeho první a nejdůležitější úkol. Spíše je překvapující to, jakým způsobem to dělá,“ bylo řečeno při oficiálním představení nové papežovy knihy ve Vatikánu. Neboť papež Benedikt XVI. nenapsal nějaký věroučný list, nýbrž svědectví své osobní víry v Ježíše z Nazareta. Alfons Sarach to nechce přejít bez povšimnutí. Pro něho je nové dílo Josefa Ratzingera na Petrově stolci „papežova kniha o Ježíši“, a tak bude na celém světě také čtena.

S velkou pokorou označuje papež svou knihu „Ježíš Nazaretský“ jako „osobní hledání Pánovy tváře“. Ale to je mnohem více, to je maják, který svítí do budoucnosti a mohl by se stát milníkem v duchovních dějinách. Pro papeže neexistuje soukromý život ani žádná soukromá zveřejnění. Je to papež, který mluví jakožto Petrův nástupce, neboť je povolán, aby posiloval víru svých bratří.

Historický a kritický bystrozrak

Benedikt doufá, že čtenáři nenabudou dojmu, že jeho dílo se obrací proti moderní exegezi, jinými slovy, proti tzv. historicko-kritické metodě. Neboť ten, kdo se chce po přečtení této knihy stát věrohodným zastáncem této metody, ať se jím sám stane. Při některých aspektech Ježíšovy osobnosti prozrazuje určitou míru historicko-kritického bystrozraku, který však někteří radikální bibličtí kritikové nápadně ztratili.

Výklad Bible se může stát nástrojem Antikrista

Dříve než začne hovořit o podstatných Ježíšových rysech, vyklízí nejdříve prostor. Nemohl pominout svévolné rozštěpení Kristovy postavy na historického, předvelikonočního a velikonočního „Krista víry“, který údajně vznikl jako ná-

mět povelikonoční církevní obce. S jemnou ironií klade otázku, co to bylo za geniální teologické hlavy, které v anonymní obci vytvořily tyto literární Kristovy obrazy. Při vši zdvořilosti nechýbí zde jasných slov. Ratzinger naráží na vyprávění ruského mystika Vladimíra Solovjeva, když říká: „Výklad Bible se může stát nástrojem Antikrista.“ Jako zdánlivé výsledky vědecké exegeze jsou některé nejhoršími knihami, které boří Ježíšovu osobnost a stávají se demontáží víry.

Ďábel jako biblišta

Zvláště působivě připomíná papež druhé Ježíšovo pokušení od ďábla, který se v něm osvědčuje jako znalec Písma a umí přesně citovat žalm: *Andělům svým přikázal o tobě, aby tě chránili na všech tvých cestách. Na rukou tě ponosou, abys nenarazil nohou o kámen* (Ž 91,11). Celý rozhovor druhého pokušení vypadá formálně jako spor mezi dvěma zákoníky. Ďábel vystupuje jako teolog. Je to jednoznačné papežovo varování před zneužitím Písma svatého.

Ukřižování a zmrtvýchvstání – dvě lupy

Podle spekulací liberálních exegetů byla Ježíšova smrt pro učedníky šokem. Zmrtvýchvstání neexistuje. Je výplodem pochybnosti jeho přívrženců, kteří se nemohli smířit s hanebnou smrtí uctívaného Mistra.

Benediktovi se naopak podařilo zvýraznit, že ukřižování a zmrtvýchvstání bylo pro Ježíšovy učedníky a stoupence něco jako zvětšovací sklo, pomocí kterého mohli Ježíšovu postavu vidět ostřeji a přesněji, ve všech podrobnostech a velkých a silných kosmických souvislostech. Jako velice blahodárných se nám jeví oněch čtyřicet dnů, ve kterých se Ježíš učedníkům znovu a znovu zjevoval a uváděl je do hloubky svého poslání. V samolibých očích radikálních kritiků byly obě události naopak mlčným sklem, skrze které nakonec již Ježíše nepoznali.

Vědeckost nechrání před omyly

Ratzinger hledá ve zprávách evangelistů a v jiných spisech autentickou Pánovu tvář. Exegeti posledních dvou staletí nacházeli v nich potvrzení předem vytvořeného názoru a doložili tak jasně přírodovědecké poznatky, že výzkumník může výsledky svého výzkumu ovlivnit, tedy i zfalšovat. Očima Ratzingera můžeme vidět na příkladu Rudolfa Bultmanna, „jak málo může vysoká vědeckost chránit před velice hlubokými bludy“.

Pro Benedikta XVI. je nesporné, že všechno nové a vzrušující přichází právě od Ježíše – prvokřesťanská obec to dále rozvíjí, zřetelněji poznává, ale nikdy to netvoří. Je tu odkaz na linii

Alfons Sarach

Ety Linnermannové, Bultmannovy žáčky v Marburgu, která chtěla evangelium „odmytologizovat“. Byly pro ni otevřeny všechny akademické dveře. Když však poznala omyly svého učitele, hodila všechny své knihy do stoupy a doporučila, aby totéž udělali s těmito knihami její přívrženci.

Zprávy evangelistů mají nezvratnou vnitřní logiku

Pro Ratzingera mají zprávy evangelistů nezvratnou vnitřní logiku. Kdyby byl Ježíš jen reformátorem tóry, šarmantním přítelem lidí, humanistickým rebellem, nestačila by tato obvinění na jeho ukřižování a místodržící Pontius Pilát především toto vyčítal jeho žalobcům. Ježíš byl právě více a dokázal to při svém výslechu poslední noc před veleknězem Kaifášem zcela jednoznačně.

Evangelický televizní moderátor Peter Hahne (Berlín) je z nové papežovy knihy rozhovřen. Benedikt XVI. se prý novou knihou *Ježíš Nazaretský* k obecné spokojenosti trefil do černého, zatímco protestanti se svou „Bibli ve správné řeči“ střídali zcela vedle. Je to „přímo groteskní“, že papež plní svou knihou o Ježíši titulní stránky, zatímco protestantismus, který se označuje za „církev slova“, byl zavalen posměšky. „Luteránského novináře to v duši bolí, že se mu kolegové vysmívají nikoliv pro jeho víru ve zmrtvýchvstání, ale pro sektářskou bibli v duchu fundamentalistického feminismu,“ říká Hahne.

Peter Hahne

Ježíš se ztotožnil s Bohem

Již na začátku své zprávy uvádí Marek příhodu, která nepřipouští žádných pochyb, že Ježíš se chtěl legitimovat jako Bůh. Je to vyprávění o ochrnutí, kterého jeho přátelé spustili otvorem ve střese k Ježíšovým nohám. Místo aby vyslovil slova uzdravení, jak všichni očekávali, řekl Ježíš trpčicím: *Můj synu, odpouštěj se ti hříchy (Mk 2,5)*. Odpouštět hříchy může jedině Bůh, namítají přítomní teologové. Když Ježíš Synu člověka přiznává takovou plnou moc, pak vyžaduje, aby zde stanul v důstojnosti samotného Boha a v jeho jménu jednal. To zdůrazňuje i vůči svým protivníkům: *Abyste věděli, že Syn člověka má moc zde na zemi odpouštět hříchy, řekne ochrnutlému: Vstaň, vezmi své lůžko a jdi domů.*

Podobně Ježíš reaguje – jako již na počátku svého působení –, když se jedná o sobotu. Vyčítají mu, že znesvěcuje sobotu, protože v ten den uzdravoval. *Syn člověka je pánem soboty. Příkazání světit sobotu přišlo přímo od Boha. Závěr byl pro všechny jasný: Ježíš se ztotožňoval s Bohem. Proto se kritikové snažili označit tyto Ježíšovy výroky, jako by nepocházely od něho.*

Evangelista Jan – historický svědek první třídy

Kolem sebeoznačení Ježíše – říká Ratzinger – se v moderní exegezi rozvinula nesmírná debata: Ježíš prý sám sebe neoznačil za Boha, tak zní ta nejmělejší prohlášení. Autor tento blud odhaluje. A je citit z každého řádku, jak velice mu záleží na tom, ukázat, jak jednoznačně a naprosto srozumitelně se Ježíš pro tehdejší židy, jejich vedoucí vrstvu a teology sám ztotožnil s Bohem. A poukazuje přitom obšírně na zprávy evangelisty Jana, které „znalci Písma“ nové doby nejraději považovali za básně z druhého století po Kr. Z jejich pohledu je to pochopi-

telné. Tím totiž bohopoctu Ježíše, konečný bod křesťanské víry, zbavují základu. Historicky a exaktně myslící odborníci nejnovější doby zajišťují pro Jana proto přednostní postavení, i pokud jde o čas vzniku jeho evangelia. Benedikt se s rozhodností vyslovuje o Janovi jako o prvotřídním historikovi.

Ježíšovo sebezjevení jako „sloužícího Boha“

S velikým uspokojením můžeme konstatovat, jak představuje Benedikt dva aspekty Ježíšova sebezjevení. A to ukazuje, jak velice chápe jeho veřejné sdělení jako poselství lidem dnešní doby, civilizaci, která je v nebezpečí, že sebevražedným způsobem přecení sama sebe.

V jednom aspektu Ježíš zdůrazňuje, že Bůh, kterého hlásá a se kterým se ztotožňuje, je „sloužící Bůh“: *Vždyť ani Syn člověka nepřišel, aby si dal sloužit, nýbrž aby sloužil a dal svůj život jako výkupné za mnohé (Mk 10,45)*. Evangelista Jan nám ve své zprávě popisuje, jak Ježíš při poslední večeři myje nohy svým učedníkům, což je velice působivé pozadí ke slovům jeho přítele Marka. To je obraz Boha, se kterým se lidé dodnes nedokážou vyrovnat, neboť v Bohu chtějí vidět spíše moc a všemohoucnost, aby mohli v jeho jménu uplatňovat moc a vyžadovat služebnou poslušnost.

Rozsudek velerady: rouhání

Na druhé straně se Ježíš nijak netají tím, že bude mít poslední slovo v dějinách. Přijde znovu ve slávě, aby soudil svět božskou plnou mocí, aby vynesl konečný rozsudek o dějinných vzestupech a pádech, aby všechny a jednoho každého přivedl k odpovědnosti za jeho pozitivní nebo negativní přínos k dějinám.

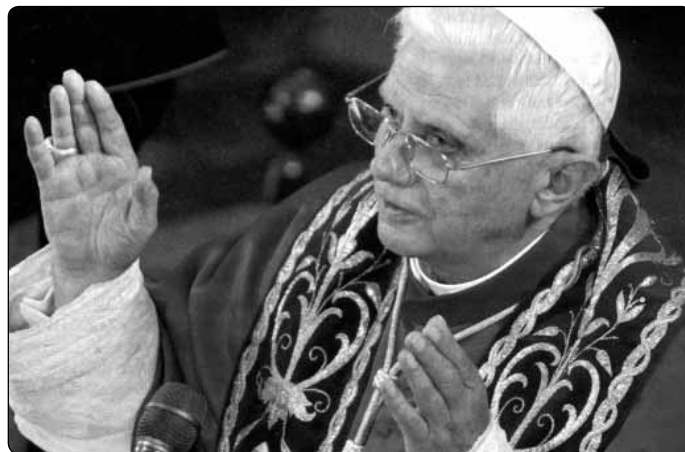
S vědomím, že tím na sebe přivolá ortel smrti, zdůraznil před nejvyšší soudní instancí své doby: *Tu se na něho obrátil velebně ještě jednou a zeptal*

se: „Ty jsi Mesiáš, Syn Nejvyššího?“ Ježíš řekl: „Já jsem. A uvidíte Syna člověka, jak sedí po pravici Všemohoucího a jak přichází v nebeských oblacích.“ Tu roztrhl velebně své roucho a prohlásil: „Nač ještě potřebujeme svědky? Právě jste slyšeli rouhání. Co o tom soudíte?“ Oni všichni prohlásili, že je hoden smrti (Mk 14,61–64). Velcí proroci

Hořícím keřem Ježíšovým se za několik hodin stane kříž. Z kříže potvrdil svůj zjevený obraz Boha: totální podrobení Boha svému tvoru, člověku, až k sebeobětování.

Pán a Mistr se zjeví jako soudce světa

Není možno se zbavit dojmu, že Benedikt XVI. nastavu-

Izraele Izaiáš a Daniel označili tuto dvojí roli jako „Boží služebník“ a „Syn člověka“.

Klíčový pojem: „Já jsem to!“

Klíčový pojem v sebeoznačení Ježíše jsou slova: „Já jsem to!“ (hebrejsky *Ani hu*). Každému židovskému současníkovi musela připomínat Boží slova k Mojžíšovi u hořícího keře. Ježíš si je přisvojil. A soudci jeruzalémské velerady mu správně rozuměli a Ježíš sám toto své sebevznání v žádném případě neoslaboval. Naopak – bylo to jeho poslední rozhodující velké slovo k celému lidstvu: *Já jsem to!*

Pohoršení pro všechny totalitní politické moci

Když Marek zapisoval tato slova, věděl, co dělá. Nebyla určena jen pro vrchní vrstvu židů, pro které byla pohoršením, ale narážela i na totalitární nároky římských císařů a budou se vždy – jak říká Ratzinger – střetávat s totalitární politickou mocí, doženou křesťany do situace mučedníků, do společenství s Ukřižovaným, který vládnou „ze dřeva“.

Je tuto knihu lidstvu zamilovanému do sebe jako znamení naděje a povzbuzení. Je to konečná čára za ponížením Ježíše, kterého rádi označujeme jako „bratr Ježíš“ a podle toho s ním zacházíme. Bratru nedlužíme žádné vyúčtování, jednáme s ním často jako s komplicem. On však chtěl být označován jako Pán a Mistr. (*Nazýváte mne tak a skutečně jím jsem.*) Ježíš, který žil v nejnějším společenství s Bohem, osvědčil se jako služebník. Aby však nedošlo k mýlce, postavil učedníkům před oči v dramatické podobě, že nechce být podceňován také jako budoucí Soudce světa: *Protože jako blesk září od jednoho konce nebe na druhý, tak se zjeví Syn člověka v poslední den (Lk 17,24)*.

Velcí svědci světa chtějí představit lidský život jako konečnou stanici. Benedikt XVI. připomíná lidem, že nastává doba, kdy je třeba počítat s tím, že každý se bude zodpovídat nakonec před Bohem, jakkoliv zatím platí za milujícího a sloužícího.

*Z Kirche heute 5/2007
přeložil-lš*

Sůl Církve

O uvolnění tridentského ritu dlouho bojoval prof. Robert Spaemann. O Motu proprio *Summorum Pontificum* s ním hovoří Paul Badde.

Co je podle Vás smyslem tohoto Motu proprio Summorum Pontificum?

Uznání staré formy mše svatě jako legitimního vyjádření katolické víry, protože žádný legitimní způsob nemůže být zakázán, i když se dlouhou dobu zdálo, že tomu tak je jak pro věřící, tak pro kněze.

Co Vás nejvíce překvapuje na tomto dokumentu?

Vlastně nic. Je to přibližně to, co jsem očekával.

A kritické body?

Zůstanou problémy, které Motu proprio nemůže vyřešit, protože fakticky závisí na dobré vůli biskupů. Motu proprio vychází z toho, že se ve farnostech vytvoří „stabilní skupiny“, které budou o tuto mši prosit. Jak se však má taková skupina vytvořit, když zatím neexistuje to, co by ji mělo stabilizovat, totiž slavení staré mše? Zkušenost zatím ukazuje, že tyto skupiny jsou „nadfarnostní“. Spojují se lidé z různých farností k této společné prosbě. Motu proprio to předvídá a mluví o tom, že biskup může ustanovit personální farnosti. To je to, co zatím v podstatě máme. Tam, kde stará mše existuje, bude to snad v budoucnu řešení. Co pokládá Motu proprio za normální, je spíše výjimka. Ve Francii je tomu jinak, tam jsou případy, např. v Colmaru, Paříži nebo Štrasburku, že kněz v rámci jedné farnosti slouží v neděli mši ve starém ritu. Jinde mi to není známo.

Není to pro Vás tedy zklamání?

Vůbec ne, jsem šťasten. Očekával jsem to tak a jsem z toho šťastný. Všechny ostatní těž-

kosti jsou praktické povahy a ty se dají vyřešit. Modelem může být Salcburk, kde je nejen jedna osobní farnost, ale také velice krásný starý kostel, kněz z bratrstva sv. Petra, který zde rozvíjí normální život farnosti. To pokládám za vzorové. Budou-li biskupové ochotni přijmout a zavést všude takové řešení, bude celý problém vyřešen.

Proč se proti takovému kroku tak vášnivě bojujete?

Důvody vrhají špatné světlo na mnoho lidí, kteří vehementně hájí novou liturgii. Kdyby tito lidé s láskou, vděčností a úctou uvažovali o formě bohoslužby, z které pocházejí, kterou slavili jejich otcové a dědové, pak by to ve větší míře legitimovalo také novou liturgii. Když však má hájení nové formy charakter otcovraždy, pak zde něco není v pořádku.

Jak k tomu došlo?

Především z ideologických motivů. Za vášnivou obranou stojí představa o demokratizaci Církve, i když není zřejmé, proč

Paul Badde

by měla nová liturgie být demokratičtější než ta stará. I to, že kněz stojí v nové mši čelem k lidu, místo aby se spolu s lidem díval jedním směrem, se ideolo-

Prof. Robert Spaemann

gizuje, jako by to představovalo větší společenství mezi knězem a věřícími. Ale opak je pravdou. Ve staré liturgii se kněz i lid dívají stejným směrem. Nyní však stojí kněz před farností jako učitel a něco jí předřikává, místo aby se modlil spolu s ní a stál v jejím čele. Jsou to tedy ideologické důvody, které zde hrají roli. V celé věci je něco iracionálního.

Může být novým dokumentem toto napětí zmenšeno nebo odstraněno?

To záleží na biskupovi a na farráři. Vůbec to nemusí být problém. Vidíme to tam, kde ve farnosti zdomácněli Portugalci nebo Španělové. Ti přicházejí do kostela docela pokojně, slaví liturgii španělsky anebo portugalsky, ve svém stylu, se svými písněmi. Nikoho to neruší. Farnosti s nimi pokojně spolupracují. Tak by to mohlo všechno v budoucnosti vypadat, kdyby nemělo všechno takový ideologický náboj.

O opatřeních Pavla VI. je možno mluvit jako o kulturní revoluci. Jak byste Vy označil nynější nový krok?

Je to návrat ke katolické normalitě. Protože ona kulturní revoluce skutečně vytvořila rozdělení. To nebyl 2. vatikánský koncil, co se pak stalo. Vaticanum řeklo: latina je řeč Církve a mše, lidé mají umět zpívat zpěvy v latině. Tak tomu bylo ve staré mši, nikoliv však v nové. To, co Koncil řekl, má málo společného s tím, co se praktikuje v nové liturgii. Byl to „akt tyranie“, abychom to jednou zřetelně vy-

slovidi. Řekové říkali tyranie tomu, když někdo nutil lid, aby se vzdal starých zvyklostí a žil novým způsobem. To se stalo. Ritus byl shora oktrojován a prosazen brachiální silou. Starému ritu bylo zcela zabráněno a teprve nyní se může vrátit celá věc ke zdravé formě. K tomu, aby zde byly dva rity vedle sebe, nemuselo vůbec dojít. Starý ritus mohl být opatrně upraven. Tak bychom měli dnes jednotnou latinskou liturgii. To jsme propásli, ale papež nyní alespoň vyvodil důsledky a obnovil normální stav.

Znamená to, že Benedikt XVI. opravil Pavla VI.?

Ano, přinejmenším drakonický způsob prosazení a odklon od záměru Koncilu. To můžeme vyčíst z Ratzingera. On nenechal svou kritiku nové formy někde za horami. Stěžoval si na otočení oltářů. Stěžoval si, že poprvé v dějinách Církve se liturgie dělala nově od zeleného stolu, místo organického růstu, kde se jen tu a tam něco přidá nebo něco odpadne. Liturgie se vždy vyvíjela. Že liturgičtí odborníci „dělali“ liturgii u zeleného stolu, toho papež ještě jako kardinál hlasitě a zřetelně litoval. Nyní se to pokouší napravit.

Hrozí z nového dokumentu další nedorozumění?

Snad v praxi. Když bude chtít biskup starému ritu zabránit nebo za nějakou dobu podat zprávu o neúspěchu, vždy má tu možnost. Je tomu tak i teď, když například prominentní pastýř oznámil, že počet účastníků na starém ritu se ustálil na velmi nízkém počtu. Pochopitelně, když mu 70 nebo 100 věřících ve městě napíše, aby umožnil starou mši, a on prostě neodpoví vůbec nic, a to po celé měsíce, prostě nic, pak může skutečně podat zprávu, že počet těch, kteří si přejí starou mši, je velice nízký. A tak by to mohlo vypadat i nadále. Motu proprio je odkázáno na dobrou vůli biskupů. Proto napsal papež biskupům

pěkný bratrský dopis, který by měl biskupům promluvit do duše, a já doufám, že se mu podaří pohnout jejich srdcem.

V následujících třech letech má být znovu zhodnoceno, co toto rozhodnutí přineslo. Jaké to bude mít podle Vašich zkušeností důsledky?

Nezdary jsou vždy možné a zmanipulovatelné. U nás ve Stuttgartu, kde máme pravidelně starou mši, kterou uskuťteňuje bratrstvo sv. Petra, se počet účastníků od roku 1993 zvětšil čtyřnásobně. Zde nám biskup vyšel vstříc: zde věc kvete a daří se jí. Umím si představit, že dojde k pokojné a přátelské soutěživosti. A opětovné povolení staré mše vede k tomu, že nová mše dostala opět měřítko, co je to katolická liturgie a jak může být slavena důstojněji a více v duchu 2. vatikánského koncilu.

A co bude s rozkolem přivržen-ců arcibiskupa Lefebvra?

To je přirozeně velice důležité a papež se o tom zmiňuje. Chtějí-li opravdu jednotu a cítí se být příslušníky římskokatolické církve, pak musejí rozhodně udělat něco pro svůj návrat. Nemohou se již vmlouvat. Byly pro ně postaveny zlaté mosty.

Co nabízí stará liturgie mládeži, která ji dosud nepoznala?

První setkání se starou mší může u mnoha mladých lidí vyvolat pocit cizosti – ale možná právě fascinující cizosti. Proti tomu nová liturgie se snaží budovat všemožné mosty mezi profánním a sakrálním prostorem jako nějakou nízkoprahovou nabídku. Ale to není to, co mládež fascinuje. Je možné, že zážitek staré liturgie přinese zážitek fascinace, kterou průměrná dnešní liturgie nemá. Slyšel jsem nedávno jednoho člověka, který mluvil o svých dětech, jak se ptají, proč ti kněží, kteří slouží starou mší, jsou mnohem více přitažliví než ti normální. Tedy právě ti,

kteří jsou tak přísní na hodnotu formy, jsou více přitažliví.

Co nabízí dokument protestantským bratřím a sestrám?

Nejdříve nic zvláštního. Ale snad je to něco podobného jako s mládeží, která mohla někde zažít bohoslužbu v její klasické formě. Mnoho protestantů závidí katolické církvi bohoslužbu, ačkoliv neviděli její vysoce rozvinutou klasickou formu, která je nyní bohužel převážně skrytá. Já už jsem jednou utekl z katolického prvního svatého přijímání do sousedního evangelického kostela a tam jsem se účastnil alespoň úkonu kajicnosti, při kterém jsem mohl ocenit důstojnost této luteránské formy. To se nemůže stát, když je člověk na staré mši, pak ovšem člověk neutíká na luteránskou. Ale teď není rozhodující, co to přinese pro vztah k protestantům. Zde se mnoho nezmění, protože ke staré mši se nevrátí celá katolická církev. Ona zůstane, jak říká papež, „mimořádnou formou“ mše svaté. Jinak je tomu ovšem s pravoslavnou církví. Římskokatolická liturgie ve staré formě se zapojuje beze švů do společenství katolických liturgií: do koncertu řeckokatolické, syrské a koptické církve. Je mnoho ritů v katolické církvi, z jejichž společenství nová mše úplně vypadla. Kde je bez zábran slavena stará liturgie, vrací se Církev zpět do velkého společenství katolických liturgií a také pravoslavní ji mohou znovu přijímat jako sesterskou církev.

Nevyostří se tím ekumenické problémy?

O tom nemůže být řeči. To zůstanou na dlouho jen malé skupiny. Možná, že se zvětší, ale zůstanou malé.

Jako sál Církev?

Ano. To, čím mají být křesťané ve světě a katolíci v křesťanství, to musí být přívrženci staré liturgie v katolické církvi.

Z Kath-net přeložil -ls-

Chléb náš vezdejší

16. kapitola evangelia sv. Jana se nazývá také „eucharistická kapitola“. V této kapitole se hovoří o tajemství Eucharistie, a to hlavně v Ježíšově řeči v synagoze v Kafarnaum. Zde Ježíš oznámí, co se rok nato uskuteční v Jeruzalémě, až dá apoštolům sám sebe za pokrm při Poslední večeři. To také slavíme v každé mši svaté.

Na začátku této kapitoly je zázračné rozmnožení chlebě. Je to takřikajíc úvod, prolog, slavnostní předehra k ústřední pravdě naší víry, k velkému zázraku všech dob: k svátosti Eucharistie. Ježíš chtěl zázrakem s chleby lidem něco říci: Tento zázrak je znamení, poselství. Tak jako je chléb pokrmem pro každodenní život a v pravém slova smyslu je pro život nezbytný, tak i Eucharistie bude něco životně zcela nezbytného – bude nutná pro duchovní život, nadpřirozený život, život v Kristu.

Zázrakem rozmnožení chleba chtěl Ježíš také říci, že se lidé nemusejí o nic starat, pokud jsou s ním a věří v něj. A sám se o ně postará, i o jejich tělesné blaho. V Matoušově evangeliu Ježíš říká:

Můj nebeský Otec ví, že to všechno potřebujete. Musíte nejprve hledat jeho království, a všechno ostatní vám bude přidáno (6,33).

Hledat nejprve Boha, o vše ostatní se Bůh postará. Zázrak rozmnožení chlebě je vlastně zřeknutí se starosti o budoucnost, zřeknutí se přehnaných materiálních starostí.

Kolínský arcibiskup kardinál Meisner má k tomuto evangelium o rozmnožení chlebě zvláštní vztah. Když byl povolán k biskupskému úřadu, byl touto zprávou prakticky zaskočen. *Musíš se rozhodnout do zítřejšího rána – máš se stát svěřícím biskupem.* Mohl mluvit jen se svým duchovním rádcem. A ten nebyl k nalezení. Neměl vlastně vůbec chuť

k tomuto kroku. Tu vzal do ruky Nový zákon a řekl: *Duchu Svatý, ty jsi vlastně jediný duchovní vůdce. Já otevřu naslepo Bibli, dej mi pokyn!* Otevřel Janovo evangelium, slavnou šestou kapitolu o zázračném proměnění chlebě. A odhalil sám sebe v postavě chlapce, který měl pět ječných chlebě a dvě ryby (Jan 6,9). Pán si ho zavolal doprostřed a to málo, co měl, podal tento chlapec Pánu, a tak se stal stejně „hlodavý“ jako ostatní. Nedal to málo komukoliv, ale dal je do rukou Pána. A tu se z mála stala plnost. Přebytek pak naplnil dvanáct košů. Je v nich obsažen použitelný Boží přebytek v Církvi. Proto si také pak dal do svého znaku koš s chlebem. To znamená, že naše naděje se živí z Božího přebytku v jeho Církvi a v našem životě.

Papež Benedikt píše ve své knize Ježíš Nazaretský rovněž o Božím přebytku, a to v souvislosti s Kánou:

Zázrak v Káně se jeví na první pohled jako něco, co se vymyká z Ježíšových znamení. Jaký smysl to mělo, že Ježíš vytvořil pro soukromou slavnost přebytek vína – asi 520 litrů?... Božím znamením je přebytek. Vidíme ho při rozmnožení chlebě, vidíme ho opět – a nejvíce – v centru dějin spásy: v tom, že sám sebe zmařil pro ubohého tvora člověka.

Bůh se daruje v přebytku: dává sám sebe na kříži, sám sebe ve Svátosti oltární.

Když se odevzdáme Bohu a hledáme nejdříve jeho království, dá nám všechno ostatní. Nemodlíme se v modlitbě Otče náš: „Chléb náš vezdejší dej nám dnes?“ Je tím míněno všechno nezbytné živobytí, tedy všechno nutné, co potřebujeme k životu – tedy také chléb života. Tato prosba o každodenní chléb je však až na čtvrtém místě v modlitbě Otče náš. První je – Posvět se tvé jméno, druhé – Přijď tvé království, třetí – Buď vůle tvá... ►

Tedy nejdříve Boží království a pak teprve: chléb náš vezdejší dej nám dnes. Když se snažíme ve všem konat Boží vůli a nejdříve se staráme o Boha a jeho slávu, pak se i Bůh postará o nás.

Řádové sestry Matky Terezy nemají žádné příjmy. Všechny dary, které dostanou, jdou přímo chudým, nemocným a umírajícím. Sestry samy sebe zcela svěřují Bohu, spoléhají, že Bůh se o ně postará, a prožívají při tom každodenní zázraky.

Jeden spolubratr, který dlouho působil jako misionář na Filipínách, vyprávěl při jedné dovolené doma, že pořádal pro sestry bliženské lásky v jednom klášteře duchovní cvičení. Ráno sestry ještě nevědí, zda v poledne budou mít něco k jídlu, nebo ne. Důvěřují zcela Boží prozřetelnosti. Jednoho dne, kdy už sestry myslely, že se budou muset postit, přijel krátce před polednem nákladní vůz s chlebem. Otec se ptal řidiče, proč to udělal a zda to dělá často. Muž řekl, že prostě najednou musel myslet na sestry v klášteře a ty mu už nešly z hlavy. Cítil vnitřní neklid a nutkání něco jim přivést.

Ježíš chtěl zázrakem rozmnožení chlebů přivést lidi k víře v sebe. Měli hlouběji přemýšlet a odhalit tajemství jeho osoby: Ježíš je více než prostý člověk, je více než prorok, je Boží Syn.

Ježíš chtěl tímto zázrakem lidem také ukázat, že má božskou všemohoucnost. Když pěti chleby a dvěma rybami nasýtil zázračně více než 5000 lidí, když proměňuje vodu ve víno, může také způsobit zázrak, který se děje ve mši svaté, takže je sám přítomen ve způsobě chleba.

Jistě to není náhoda, že Ježíš zvolil právě chléb, aby byl přítomen ve mši svaté. Tím chce říct, co jsme již naznačili. Tak jako potřebujeme chléb pro každodenní život, tak potřebujeme Chléb života, Ježíše Krista, pro svůj věčný život: *Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný...*

A my toto Pánovo tělo můžeme přijímat, když přistupujeme ke svatému přijímání. Nejsvětější Eucharistie je pravý Chléb našeho života. V něm spočívají prameny naší síly!

Pak prožijeme zázrak rozmnožení chlebů často i v našem životě. Není situace ani hodiny našeho života, kdy bychom byli sami. Boží láska je vždy s námi. On nás posiluje a vede, když jsme sami a je nám těžko. Důvěřujme Bohu, Pánu našeho života. On nás miluje, jak jen otec může milovat své děti. Chtěl by nám darovat věčný život. Důvěřujme mu: on všechno přivádí k dobrému konci!

Z-sks- 23/2007
přeložil -lš-

UPŘESNĚNÍ OHLEDNĚ MYLNÉ INTERPRETACE APOŠTOLSKÉHO LISTU SUMMORUM PONTIFICUM

Sekretář Papežské komise Ecclesia Dei Mons. Camille Perl odpověděl na otázku, která se týká sobotního papežova apoštolského listu Summorum Pontificum o volném užívání římské liturgie podle misálu z roku 1962, jde tedy o předcházející reformu z roku 1969. Otázka se týkala interpretace čl. 2 apoštolského listu, který říká, že „při slavení mše bez účasti lidu lze užívat misál z roku 1962 s výjimkou Velikonočního tridua“. V některých zprávách se totiž chybně říká, že liturgie Velikonočního tridua podle misálu z roku 1962 prý nesmí být slavena za účasti lidu. Mons. Perl z Papežské komise Ecclesia Dei proto upřesnil, že apoštolský list samozřejmě předpokládá, že pokud je slavena mše svatá za účasti lidu, tak při Velikonočním triduu je možné užívat také starší římský misál z roku 1962. Kromě toho platí, že liturgii Velikonočního tridua není povoleno slavit bez účasti lidu ani podle pozdějšího misálu z roku 1970.

Česká sekce Vatikánského rozhlasu

Bylo vždy starostí papežů až do dnešních dnů, aby Kristova Církev vzdávala božskému majestátu důstojný kult „ke chvále a slávě jeho Jména“ a „k požehnání celé svaté Církve“.

Od nepaměti stejně jako v budoucnosti je třeba hájit zásadu, podle které „každá dílčí církev musí být ve shodě s obecnou církví, nejen pokud jde o nauku víry a svátostná znamení, ale také pokud jde o univerzální nepřerušovanou tradici od apoštolů přijatých obyčejů, které je třeba zachovávat, nejen aby se zabránilo bludům, nýbrž také aby se dále předávala víra neporušená; neboť zákon modlitby (lex orandi) Církve odpovídá jejímu zákonu víry (lex credendi)⁽¹⁾.

Mezi papeži, kteří osvědčili takto svěřenou péči, vyniká jméno svatého Řehoře Velikého; ten se postaral o to, aby jak katolická víra, tak poklady kultu a kultury, které Římané v předchozích staletích nashromáždili, byly předány mladým evropským národům.

Nařídil, aby forma posvátné liturgie, která byla slavena v Římě – a to jak mešní oběť, tak božské officium, byla ustanovena a zachována.

Mimořádně velkou oporou byli mniši a také mnišky, kteří sloužili pod řeholí svatého Benedikta a současně všude hlásáním evangelia, svým životem názorně předváděli onu krajně spásnou větu, „že ničemu nelze dávat přednost před bohoslužbou“ (kap. 43). Tím způsobem oplodňovala posvátná liturgie podle římského způsobu nejen víru a zbožnost, ale také kulturu mnoha národů.

Je nesporné, že latinská církevní liturgie – se svými různými formami ve všech staletích křesťanské epochy – podporovala duchovní život mnoha světců, posilovala mnoho národů v ctnosti úcty k Bohu a oplodňovala jejich zbožnost.

Abý však svatá liturgie plnila tuto úlohu ještě účinněji, to-

mu věnovali různí další papežové v průběhu staletí zvláštní péči; mezi nimi vyniká zvláště svatý Pius V., který s velkou pastorační horlivostí z pověření Tridentinského koncilu obnovil veškerý kult Církve, staral se o zlepšené vydávání liturgických knih „podle norem otců reformovaných“ a předal je k užívání latinské církvi.

Mezi liturgickými knihami římského ritu zřetelně vyniká Římský misál; vznikl ve městě Římě a nabýval v následujících staletích postupně forem, které mají velkou podobnost s těmi, které platily v posledních generacích.

„Stejný cíl sledovali v průběhu následujících staletí papežové, kteří usilovali o obnovu nebo ustanovení liturgických ritů a knih, a konečně na počátku tohoto století zahájili všeobecnou reformu.“⁽²⁾ Tak skutečně jednali naši předchůdci Klement VIII., Urban VIII., svatý Pius X.⁽³⁾, Benedikt XV., Pius XII. a blahoslavený Jan XXIII.

V poslední době vyjádřil Druhý vatikánský koncil přání, aby s potřebnou pozorností a úctou vůči bohoslužbě byla tato bohoslužba znovu reformována a přizpůsobena požadavkům naší doby.

Veden tímto přáním schválil náš předchůdce papež Pavel VI. reformované a zčásti obnovené liturgické knihy latinské církve; všude na zemi byly přeloženy do velkého počtu lidových jazyků a byly přijaty jak biskupy, tak věřícími.

Jan Pavel II. revidoval třetí typické vydání Římského misálu. Tak pracovali papežové na tom,

Motu proprio papeže Benedikta XVI. *Summorum Pontificum*

aby „tato liturgická budova (...) ve své důstojnosti a harmonii znovu zazářila.“⁽⁴⁾

Na druhé straně lpěli četní věřící v některých oblastech na dřívějších liturgických formách, které jejich kulturu a jejich ducha tak zásadně poznamenaly, a činí tak s velkou láskou a vynalézavostí dále, takže Jan Pavel II., vedený pastýřskou starostlivostí o tyto věřící, zvláštním indultem *Quattuor abhinc annos*, který vypracovala Kongregace pro bohoslužbu, vytvořil možnost užívat Římský misál, který vydal Jan XXIII. v roce 1962, a v roce 1988 vyzval Jan Pavel II. v Motu proprio vydaném jako apoštolský list *Ecclesia Dei*, aby tato možnost byla dále velkodušně rozšířena k blahu věřících, kteří o to prosí.

Poté, co naléhavé prosby těchto věřících již delší dobu zvažoval Náš předchůdce Jan Pavel II. a také naši otcové kardinálové v konzistoři konané 23. března 2006 jim dopřáli sluchu, když bylo vše zrale uváženo, po vyzvání Ducha Svatého a v pevné důvěře v Boží pomoc USTANOVUJEME následujícím apoštolským listem následující:

Čl. 1. Římský misál promulgovaný Pavlem VI. je vyjádřením řádné formy „Lex orandi“ katolické církve latinského ritu. Sv. Piem V. promulgovaný a Janem XXIII. nově vydaný Římský misál platí naopak jako mimořádná forma téhož „Lex orandi“ a vzhledem k úctyhodně starobylému užívání má se těšit náležité úctě.

Tyto dvě formy vyjádření „Lex orandi“ nepovedou žádným způsobem k rozdělení „Lex credendi“ Církve, neboť jsou to dvě formy použití jediného římského ritu.

Proto je povoleno, aby se podle blahoslaveným Janem XXIII.

promulgovaného a nikdy nezrušeného Editio typica Římského misálu slavila mešní oběť jako mimořádná forma liturgie Církve. Podmínky pro použití této mešní knihy stanovené v předchozích dokumentech *Quattuor abhinc annos* a *Ecclesia Dei* jsou nahrazeny takto:

Čl. 2. Ve mších, které jsou slaveny bez lidu, může každý kněz latinského ritu jak světský, tak řeholní použít buďto Římský misál vydaný Janem XXIII. v roce 1962, nebo misál promulgovaný Pavlem VI., a to každý den, s výjimkou Svatého tridua.

Pro takové slavení podle jednoho nebo druhého misálu nepotřebuje kněz žádné povolení ani Apoštolského stolce, ani svého ordináře.

Čl. 3. Když si přeji společenství zasvěceného života nebo společenství apoštolského života ať už papežského nebo diecézního práva, aby při konventních nebo komunitních mších ve vlastní oratoři byla slavena mše svatá podle misálu promulgovaného v roce 1962, je jim to dovoleno.

Jestliže jednotlivá společenství nebo celý institut resp. celá společnost chce takto slavit mši svatou často nebo trvale, je to věc vyšších představených, aby rozhodli podle norem práva a podle zákonů a dílčích statutů.

Čl. 4. K takovému slavení mše svaté, které se koná podle čl. 2., mohou být ve shodě s právem připuštěni i věřící, kteří o to z vlastního podnětu žádají.

Čl. 5. § 1 Ve farnostech, kde trvale existuje skupina věřících, kteří lnou k dřívější liturgii, má farář přijmout ochotně jejich prosby, aby mše svatá byla slavena podle Římského misálu vydaného v roce 1962. On sám má dbát na to, aby blaho věřících bylo v harmonickém souladu s řád-

nou pastorační péčí ve farnosti, a to pod vedením biskupa podle normy Kán. 392, přičemž je třeba zabránit rozštěpení a hájit jednotu celé Církve.

§ 2 Celebrovat podle misálu Jana XXIII. je možné ve všední dny. O nedělích a svátcích může být rovněž jedna bohoslužba tohoto druhu.

§ 3 Věřícím nebo kněžím, kteří o to prosí, má farář dovolit tuto mimořádnou formu i při zvláštních příležitostech, jako jsou svatby anebo pohřby, nebo při příležitostných slavnostech, jako jsou pouti.

§ 4 Kněží, kteří používají misál bl. Jana XXIII., musí být k tomu způsobilí a nesmí jim v tom bránit právní překážka.

§ 5 V kostelech, které nejsou ani farní, ani konventní, je věcí správce kostela udělit výše uvedená povolení.

§ 6 Ve mších, které jsou slaveny podle misálu bl. Jana XXIII. spolu s lidem, mohou být čtení přečtena také v lidové řeči s použitím vydání schválených Apoštolským stolicem.

Čl. 7. Kde nějaká skupina laiků nemůže získat faráře, kterého by požádala podle čl. 5. § 1, je třeba o tom uvědomit biskupa. Biskup je naléhavě žádán, aby vyhověl jejich přání. Jestliže se o takové slavení nemůže postarat, je třeba věc sdělit papežské komisi *Ecclesia Dei*.

Čl. 8. Biskup, který by se chtěl postarat o věřící v této věci, ale různé důvody mu v tom brání, může o této věci uvědomit komisi *Ecclesia Dei*, která mu poskytne radu a pomoc.

Čl. 9. § 1 Farář může – když všechno dobře zvážil – dát také povolení, když to slouží blahu duší, aby se i k udělení svátosti křtu, manželství, pokání a pomazání nemocných použily starší rituály.

§ 2 Biskupům se uděluje pravomoc udělovat svátost birmování podle starého Pontificale Romanum, pokud to prospívá blahu duší.

§ 3 Svěcení klerici mají právo používat Římský breviář promulgovaný bl. Janem XXIII. v roce 1962.

Čl. 10. Místní ordinář má právo, pokud je to potřebné, zřídit personální farnost podle normy Kán. 518 pro slavení starších forem římského ritu, nebo jmenovat faráře nebo kaplana podle příslušného práva.

Čl. 11. Papežská komise *Ecclesia Dei*, kterou ustanovil Jan Pavel II. v roce 1988⁽⁵⁾, pokračuje v plnění svého úkolu. Tato komise dostává formy, úkoly a normy jednání, kterými ji chce vybavit papež.

Čl. 12. Tato komise bude kromě pravomocí, kterým se již těší, vykonávat autoritu Svatého stolce tím, že bude bdít nad zachováváním a uplatňováním těchto nařízení.

Toto všechno pak, co jsme jako Motu proprio vydané apoštolským listem ustanovili – tak určujeme – bude právoplatné od 14. září tohoto roku, svátku Povýšení Svatého kříže, bez ohledu na jakákoliv protikladná ustanovení.

Dáno v Římě u Svatého Petra 7. července léta Páně 2007, ve třetím roce Našeho pontifikátu.

BENEDIKT PP XVI.

(Neoficiální pracovní překlad)

Poznámky:

⁽¹⁾ INSTITUTIO GENERALIS MISSALIS ROMANI, EDITIO TERTIA, 2002, Nr. 397.

⁽²⁾ PAPEŽ JAN PAVEL II., Apoštolský list *Vicesimus quintus annus* z 4. prosince 1988, Nr. 3: AAS 81 (1989) 899.

⁽³⁾ Tamtéž.

⁽⁴⁾ Sv. PAPEŽ PIUS X., Apoštolský list „*Motu Proprio*“ *Abhinc duos annos* z 23. října 1913: AAS

⁽⁵⁾ Srov. PAPEŽ JAN PAVEL II., Apoštolský list „*Motu proprio*“ *Ecclesia Dei adflicta* z 2. července 1988, Nr. 6: AAS 80 (1988) 1498.

DOPROVODNÝ LIST PAPEŽE BENE- DIKTA XVI. ... - dokončení ze str. 2

proprio 1988 ještě nebyla zřejmá; tyto normy zajišťují, aby biskupové byli zbaveni břemene stále znovu zvažovat jak reagovat na různé situace.

Jako druhá byla u očekávaného Motu proprio vyslovena obava, že rozšířená možnost použití misál z roku 1962 povede k nepokojům a rozdělení ve farnostech.

I tato starost se mi jeví opravdu neopodstatněná. Použití starého misálu předpokládá určitou míru liturgického vzdělání a také přístup k latinské řeči. Jedno ani druhé se nijak hojně nevyskytuje.

Již z těchto konkrétních předpokladů je jasné, že nová mešní kniha nejen na základě právního ustanovení, ale podle skutečné situace věřících a farností zůstane sama o sobě řádnou formou římského ritu.

Je pravda, že není nouze o přehánění a o společenské aspekty, které souvisí s nepřístupným postojem některých věřících, kteří se cítí svázáni se starou liturgickou tradicí. Nechť je Vaše láska a pastorační moudrost podnětem a vedoucím vzorem pro zlepšení situace.

Ostatně obě formy použití římského ritu se mohou vzájemně oplodňovat. Starý misál může a má přijmout nové světce a některé nové prefaxe. Komise *Ecclesia Dei* vstoupí do styku s různými společenstvími, která používají usus antiquior, aby vyzkoušela praktické možnosti.

Při slavení mše podle misálu Pavla VI. se může ve větší míře, než je tomu dosud, objevit ona posvátnost, která mnoho lidí přitahuje ke starému úzu. Nejjistější zárukou pro to je, že misál Pavla VI., který farnosti spojuje a který farnosti milují, spočívá v uctívém uplatňování jeho předností, které dovolují zviditelnit jeho duchovní hloubku a teologické bohatství.

Tím jsem se dostal k pozitivním důvodům, které mě přiměly, abych pokračoval v psaní onoho Motu proprio z roku 1988.

Jde o vnitřní smíření v Církvi. Ohlédnutí za rozděleními, která v průběhu staletí zranila Tělo Kristovo, vyvolává vždy znovu dojem, že v kritickém okamžiku, ve kterém se připravuje rozdělení, nebylo ze strany odpovědných autorit v Církvi učiněno dosti proto, aby se udrželo nebo znovu dosáhlo smíření a jednoty; promrhané příležitosti v Církvi nejsou vinu na tom, že se rozštěpení mohla upevnit.

Ohlédnutí nás dnes zavazuje podniknout veškeré úsilí, abychom umožnili setrvat v jednotě nebo ji znovu najít těm, kteří v sobě nesou touhu po jednotě.

Přichází mi na mysl slovo z Druhého listu Korinťanům, kde Pavel říká Korintským: *Korinťané, mluvil jsem k vám docela otevřeně, srdce se mi otevřelo do-*

kořán. Máte široké místo v mém srdci, ale ve vašem je místa málo. Odplaťte mi stejným - otevřete dokořán srdce i vy (2 Kor 6,11-13).

Pavel to říká v jiné souvislosti, ale jeho zvolání se nás může a má dotknout také v této věci. Otevřeme dokořán své srdce, dejme prostor všemu, k čemu nabízí prostor sama víra.

Není žádný protiklad mezi jedním a druhým vydáním Římského misálu. V dějinách liturgie je jen růst a pokrok, ale žádný zlom.

Co bylo dřívějším generacím svaté, zůstává i pro nás svaté a velké; není možno nic náhle zakázat nebo dokonce mít za škodlivé. Všem nám prospěje, když budeme hájit bohatství, která vyrostla ve víře a v modlitbě Církve, a dáme jim jejich správné místo.

Abychom prožívali plné Communio, nemohou kněží, kteří patří ke společenství starého úzu, principiálně vylučovat celebrování podle nových liturgických knih. Úplné vyloučení by neby-

lo ve shodě s uznáním hodnoty a svatosti ritu podle jeho obnovené formy.

Nakonec, milí bratři, chtěl bych zdůraznit, že nová ustanovení žádným způsobem neuzurpují Vaši autoritu a odpovědnost ani pokud jde o liturgii, ani pokud jde o pastorační péči o Vaše věřící.

Ve skutečnosti přísluší každému biskupovi právo řídit ve své diecézi liturgii (srov. *Sacr. Conc. 22*: „*Sacrae liturgiae moderatio ab Ecclesiae auctoritate unice pendet: quae quidem est apud Apostolicam Sedem et, ad normam iuris, apud Episcopum*“).

Proto nic nezbavuje biskupy autority, jejich úkolem v každém případě zůstává bdít nad tím, aby všechno probíhalo v míru a věcně. Pokud by měly vznikat problémy, které farář není schopen vyřešit, může ordinář vždy zasáhnout, ovšem v plném souladu s ustanoveními nového Motu proprio.

Tímto Vás zvu, milí spolubratři, abyste k Motu proprio, které vstupuje v platnost na dobu tří let, podávali Svatému stolci zprávy o svých zkušenostech. Pokud by vznikly opravdu vážné těžkosti, je možno hledat cestu, jak vytvořit pomoc.

Milí bratři, s vděčností a důvěrou svěřuji Vaším pastýřským srdcím tyto stránky a ustanovení Motu proprio. Mějme stále na mysli slova apoštola Pavla, která adresoval starším v Efezu: *Dbejte na sebe i na celé stádece, ve kterém vás Duch Svatý ustanovil za představené, abyste spravovali Boží Církev, kterou si získal svou krví (Sk 20,28).*

Mocné přimluvě Panny Marie, Matky Církve, svěřuji tato nová ustanovení a uděluji Vám, milí spolubratři, farnostem ve Vašich diecézích a všem kněžím, kteří jsou Vašimi spolupracovníky, jakož i Vaším věřícím z celého srdce své apoštolské požehnání.

Dáno u Svatého Petra 7. července 2007.

BENEDIKT PP XVI.
(Neoficiální pracovní překlad)

KNĚŽSKÉ SVĚCENÍ A PRVNÍ SVATÉ PŘIJÍMÁNÍ V IRÁKU

V sobotu 7. července přijal 31letý jáhen Ephram Gallyana z rukou biskupa z Mosulu Faraj Rahho kněžské svěcení.

Chaldejský novokněz, který vlastně patří do diecéze Mosul, byl z bezpečnostních důvodů vysvěcen v Karamles, kde se 4. července konala zádušní mše za Ragheeda Azize Ganniho a tři podjáhy, kteří byli zavražděni.

P. Ephram položil na hrob P. Ragheeda kříž ze žlutých růží s nápisem: „Od tvého bratra Ephrama Gallyana.“ Novokněz slíbil, že bude pokračovat v jeho díle.

V neděli přijalo 59 dětí v hlavním městě Bagdádu první svaté přijímání. Byly oblečeny jako řeholní novici a řádové sestry. Obřad se konal v syrsko-katolickém chrámě Panny Marie Matky Vykoupení.

11letý Matii řekl, že se modlil, aby mu Pán Ježíš bezpečně vrátil tatínka. Ten byl před sedmi měsíci unesen a nejsou o něm žádné zprávy. Minulý pátek byli odvečeni další křesťané, mezi nimi jeden otec i se svým synem.

Syrsko-katolický biskup v Bagdádu Athanase Matti Matoka povzbudil věřící během prvního svatého přijímání, aby nepodléhali hrozbám pachatelů zla: „Děti se zde i přes trvajících nebezpečí sešli už před měsícem, na mnoha místech v Bagdádu bylo první svaté přijímání z bezpečnostních důvodů odloženo. My jsme se však rozhodli, že budeme pokračovat ve svém programu.“

I v třetím tisíciletí platí nevyvratitelná zásada, že jak nauka, tak autorita a posvátná pravomoc se zakládají jedině na autoritě a pravomoci, kterou Pán svěřil svým apoštolům, aby ji pak oni z jeho pověření předávali svým nástupcům. O tom, jak chápat Pánova slova a jak uskutečňovat jeho příkázání, se nemůžeme domýšlet, nýbrž musíme se opírat pevně o svědectví těch, kteří „byli u toho“, a to jsou s apoštoly jejich bezprostřední nástupci a pak dále nástupci těchto nástupců.

Katecheze Benedikta XVI. jsou tedy pro nás důležitým pohledem na autentický „rodokmen“ Církve a potvrzením jejího oprávněného nároku vystupovat jako jediná pravá, Bohem zde na zemi založená církev, které jsou svěřeny poklady pravdy i milosti k oslavě Boha zde na zemi i k spáse všech lidí. Neznámá to, že by se nemohly objevit žádné další poznatky, ale všechno, co má poklad víry dále prohloubit, musí vycházet z prvotního základu, tak jako nové větve nemohou rušit původní strom ani vyrůst mimo něj, nýbrž dále čerpají svou nezbytnou životní mízu z původních kořenů a rozvíjejí a obohacují jediný základní kmen.

K tomu přispívá i papežova „soukromá“ publikační činnost. Aby nebylo pochyb o tom, kdo je Zakladatelem této Církve Boží na zemi, nabízí nám Benedikt XVI. svou knihu „Ježíš Nazaretský“. I když tato kniha nemá charakter oficiálního věroučného dokumentu, představuje nicméně velmi cenný příspěvek nejpopulárnějšího autora k poznání osobnosti Ježíše Krista, Božího Syna, který sestoupil mezi lidi v lidské přirozenosti jakožto jediný Spasitel a Prostředník, abychom skrze něho měli přístup k Otci, kterého smířil s námi svou jedinou a dokonalou obětí. Ačkoliv Ježíš Kristus se stal jedním z nás, nepřestává být Bohem. Před dvěma tisíci le-

ty přišel mezi nás v postavě služebníka a obětího Beránka, ale musíme si být stále dobře vědomi také toho, že na konci dějin přijde znovu, a to již v plné Boží slávě a vznešenosti jako soudce všeho světa, dějin i jednoho každého člověka.

Zdůraznit tyto skutečnosti pokládal Josef Ratzinger za potřebné, protože v posledních dobách vystoupilo mnoho falešných proroků, kteří pod rouškou nového vědeckého bádání velice rafinovaně a systematicky zpochybňují a podkopávají věrohodnost evangelí, a tím také skutečnou identitu Ježíše Krista a nakonec samotného křesťanství.

S tím organicky souvisí další závažný krok velkého současného papeže: jeho návrat k starobylé římské liturgii. Kontinuita pravdy těsně souvisí i s kontinuitou milosti. Tak jako Ježíš Kristus, zakladatel Církve, předal své Nevěště poklad pravdy, stejně tak jí předal i poklad milosti, které získal obětí svého života, a stanovil závažný způsob, jak mohou z tohoto pokladu čerpat milosti nezbytné ke spáse všech na pokolení až do skonání světa. Tento způsob čerpání milosti poskytují jím stanovené svátosti jakožto zjevná a viditelná znamení. Mezi nimi má klíčové postavení liturgie mše svaté, která je trvalým zpřítomněním jediného zdroje všech milostí – kalvanské oběti Božího Syna a také oné nekrvavé oběti, kterou slavil se svými učedníky v předvečer své smrti.

Liturgie svátostí představuje Bohem stanovené a výlučné prostředí, ve kterém se Bůh chce zvláštním a zcela osobním způsobem stýkat se svými tvory. Chce je právě skrze tyto svátosti adoptovat a povýšit do postavení svých dětí. Tak jako poklad pravdy víry i prostředky milosti a způsob jejich slavení musí být zakotveny v tom jediném prameni, který stanovil Ježíš Kristus, který od něho převzali apoštolové a předali dále svým ná-

stupcům. Proto nikdy v dějinách Církve nedošlo k tomu, že by si církev sama vymýšlela u zeleného stolu způsoby, jak slavit posvátnou liturgii, nýbrž vždy jen rozvíjela to, co převzala jako jedinečné, nejdražší a nenahraditelné dědictví.

To, co se nikdy v dějinách nestalo, stalo se nicméně v druhé polovině dvacátého století. Zvláštní skupina, k níž byli přizváni i nekatolíci, vypracovala u zeleného stolu novou formu liturgických obřadů, které byly zavedeny v roce 1970. Je přitom zajímavá jedna věc: ačkoliv dosavadní staletou liturgií se nikdo neodvážil zakázat, i bez formálního zákazu platila za zapovězenou a bylo dosaženo stavu, že se stala takřka nežádoucí, pro většinu věřících prakticky nedostupnou a postupně i zcela neznámou.

Toto narušení tradice se však projevilo nepřívětivě v tom, že nová liturgie nedokázala zachovat jednu z podstatných složek starobylých bohoslužebných obřadů, totiž „sacrum“ neboli hlubokou posvátnou úctu, nezbytnou ve styku se vznešenými Božími tajemstvími a Božím majestátem. Do popředí vystoupilo společenství věřících, které se pro reformátory stalo naopak tak nezbytné, že o mešním obřadu bez účasti lidu vůbec neuvažovali.

Závažným důvodem změny tradice je okolnost, kterou přiznává sám hlavní autor reformy arcibiskup Annibale Bugnini: chtěl vytvořit takovou formu obřadu, aby nijak nevadila odloučeným protestantským křesťanům a umožnila jim tak co nejsnazší návrat. V tom můžeme vidět vysvětlení, proč tato nová liturgie přinesla s sebou nakonec citelný návrat. V tom můžeme vidět vysvětlení, proč tato nová liturgie přinesla s sebou nakonec citelný návrat. V tom můžeme vidět vysvětlení, proč tato nová liturgie přinesla s sebou nakonec citelný návrat.

Cesta k jednotě křesťanů však rozhodně nevede skrze rozmělnění katolické tradice tak, aby byla slučitelná s nekatolickou. Není proto náhoda, že v souvislosti s obnovením kontinuity katolické tradice dochází ta-

ké i k opětovnému připomenutí a zdůraznění výlučnosti této katolické tradice. Nejnovější prohlášení Kongregace pro nauku víry o podstatných charakteristikách pravé Církve nepřináší sice v podstatě nic nového, ale ve vhodnou chvíli a ve vhodné souvislosti znovu upřesňuje výklad koncilních textů tak, aby zabránila svévolné oportunistické interpretaci nepravého laciného ekumenismu.

Kdykoliv se objeví takové jasné upozornění, v čem přetrvávají podstatné a neslučitelné rozdíly odloučených denominací, ozvou se hlasy odporu a nelibosti ze dvou stran: od odloučených bratří, kteří jako by čekali, že na tyto nesmiřitelné a podstatné rozdíly zapomeneme, a dále od skupin svobodomyšlných katolíků, kteří takovéto „zapominání“ podporují do té míry, že je doslova požadují. Je příznačné, že tytéž skupiny projevují velkou nevoli nad opětovným uvedením starobylého římského ritu. Ačkoliv je nikdo nenutí, by se tohoto „mimořádného“ ritu účastnili, cítí se jím ohroženi právě ve své svobodomyšlnosti jak v oblasti liturgie, tak v oblasti nauky a mravů. Mluví pobouřeně o „návratu před Koncil“, protože si ho mylně vykládají jako nějaký nový začátek, jako jakýsi převrat od absolutismu k bezbřehé demokracii. Je-li tělo Církve roztrženo, je to nesporně stav nemoci, a to je stav bolestivý. Za této situace nám nepomůže oddalovat spojení roztržených údů tím, že budeme tišit bolest hlazením zdravých údů. Naše pozornost se musí obracet k tomu, co je zdrojem bolesti a nemoci, tedy právě na to, co nás bolestně rozděljuje.

Proto musíme „sacrum“ nikoliv rozmělnit, ale naopak tak zřetelně obnovit a zvýraznit, aby ho odloučení bratři začali obdivovat a přímo nám závidět. Začíná tedy dlouhodobý obrodný proces, ve kterém připadá důležitá role těm, které starobylý latinský ritus hluboce oslovil a ještě osloví.

-/s-

Dětství

Edita se narodila ve Vratislavi 12. října 1891 v zámožné židovské rodině. Byla nejmladším 11. dítětem Siegfrieda a Augusty Steinových. Její otec zemřel náhle 21 měsíců po jejím narození. Po jeho smrti se matka musela ujmout vedení firmy, která obchodovala se dřevem. Byla to výjimečná osobnost, spojovala celou rodinu teplem náročné lásky. Byla vzorem hluboké víry v Boha a věrnosti v modlitbě a důsledně zachovávala všechny židovské posty a náboženské předpisy.

Edita Steinová v r. 1926

Edita vyrůstala v prostředí prostého životního stylu a v nucené atmosféře. Sama přiznávala, že jako dítě oplývala radostí a duševní pohodou, byla však tvrdohlavá a vzpurná: „V prvních letech života jsem byla jako živé stříbro, stále v pohybu, oplývala jsem nápady, byla jsem drzá a všetečná a nesmírně trucovitá, když něco nebylo po mém. Ale v mém nitru se skrýval jiný svět. Všechno, co jsem během dne viděla nebo slyšela, jsem v tomto vnitřním světě znovu prožívala. Pohled na opilce mě dokázal pronásledovat ve dne v noci. Nemohla jsem nikdy pochopit, jak se tomu může někdo smát. Ve studentských časech jsem nevstou-

Od ateismu ke svatosti

Patronka Evropy Edita Steinová – sestra Terezie Benedikta od Kříže

Svatá Edita Steinová byla jednou z nejvýznamnějších osobností evropské filozofické a kulturní elity XX. století. Nekompromisní hledání pravdy ji dovedlo od hlubokého ateismu až na vrchol svatosti. Zahynula mučednickou smrtí v koncentračním táboře v Osvětimi v roce 1942, byla svatořečena v roce 1998 a prohlášena za patronku Evropy.

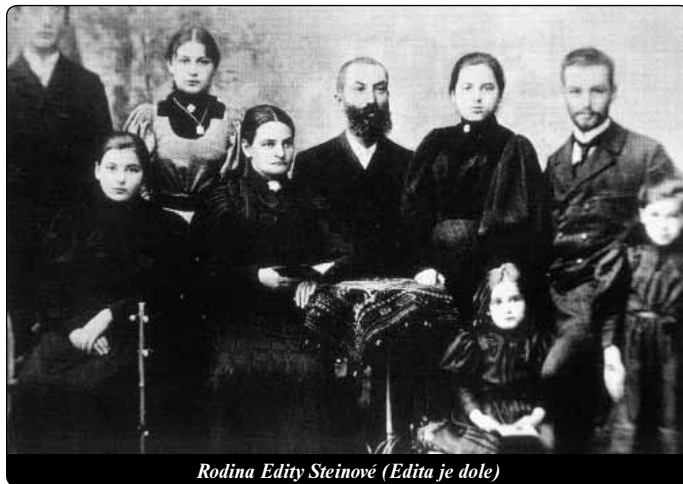
pila do žádné organizace, ale utíkala jsem před každou kapkou alkoholu, abych z vlastní vůle neztratila něco ze své lidské důstojnosti a svobody ducha.“

Edita se nikdy nesmířila s průměrností. Od dětství se učila sebeovládání, důslednému plnění povinností, dosahování vytyčených osobních cílů vytrvalou prací a podřizováním citů a nálad vůli, což nebylo lehké, protože měla velice citlivé srdce.

Radikální rozchod s vírou

Edita byla vychovávána v prostředí věřících, nikoliv však ortodoxních židů. Modlila se s matkou a sourozenci nikoliv hebrejsky, ale německy. Jejich firma pracovala normálně i v sobotu jako jiné podniky. V roce 1897 začala navštěvovat základní školu. V letech 1908–1911 byla na lyceu ve Vratislavi. Byla nesmírně nadaná a vynikala vnitřní kázní, sebezapřením a vytrvalostí v práci, takže její studijní výsledky byly vždy vynikající.

Ve věku 15 let se přestala modlit a odhodila víru v Boha. Bydlela tehdy u své sestry Elzy v Hamburku. Ve své autobiografii píše: „Když jsem se vypořádala s domácími pracemi, věnovala jsem se četbě. Četla jsem a také slyšela o věcech, které mi neprospívaly. Specializace mého švagra vyžadovala, aby měl v knihovně spisy, které se pro patnáctiletou nehodily. Mimoto Max i Elza byli vyslovenými ateisty a v jejich domě nebylo ani stopy po nějakém náboženství. Zde jsem se zcela vědomě a z vlastního rozhodnutí přestala modlit.“ Duchovní krize začala již o dva roky dříve. Neustále ji drásalo hledání pravdy. Viděla, jak se její bratři modlí bez vnitřního přesvědčení o existenci Boha. Zvláště silně prožila pohřby svých dvou strýců, kteří spáchali sebevraždu. Svým neobvykle vnímavým dívčím srdcem vycítila, že při těchto pohřbech se konaly modlitby bez víry v posmrtný život a v opětovné setkání se zemřelými. Po letech napsala:

Rodina Edity Steinové (Edita je dole)

„Nesmrtelnost lidské duše není u židů předmětem víry. Celé jejich úsilí je zaměřeno na časný život. I nábožnost těch zbožných se soustřeďuje na posvěcení pozemského života.“

Edita byla při hledání pravdy nekompromisní. Odhodila víru v existenci Boha, jehož obraz si vytvořila v dětství, a do 21 let se pokládala za ateistku. „Stav mé duše před obrácením byl hříchem radikální nevěry,“ napsala po svém obrácení. Ale i v tomto období tesknila po pravdě a hledala ji cestami filozofického poznání. V jednom ze svých dopisů Romanu Ingardenovi napsala: „Když se podívám zpět na ty časy, vidím v pozadí zoufalý stav ducha, ve kterém jsem se nacházela, ten neobvyklý zmatek a temnotu.“ Její upřímné a vášnivé hledání pravdy bylo jistě cestou, která vedla k Bohu, ačkoliv si toho ještě nebyla vědoma. Když našla pravdu v osobě Krista, napsala: „Stesk po pravdě byl mojí jedinou modlitbou. (...) Kdo hledá pravdu, hledá Boha, i kdyby si to neuvědomoval.“ Je však třeba pamatovat, že v době zmatku a temnoty, zoufalého stavu ducha způsobeného ateismem, zachovávala si Edita vnitřní kázeň, čistotu srdce a věrnost etickému radikalismu. V hledání pravdy byla nekompromisní, hotová podstoupit největší odříkání. Napsala: „Vědecký život zavazuje. Žila jsem jako řeholnice.“

V době studia chovala hluboký cit k polskému studentovi Romanu Ingardenovi a později k Hansi Lippsovi. I přes velké zaujetí prací a studiem chovala naději, že prožije velkou lásku a manželství. Napsala: „I když jsem neznala zásady katolické morálky, byla jsem zcela proniknuta katolickým ideálem manželství.“ Bránila své panenství jako drahocenný poklad. Napsala ve své autobiografii: „Naše přátelství se opíralo o nezlomné přesvědčení, že člověk je velice čistý. (...) Nechtěla jsem mít kontakt s lidmi, kteří v tomto bodě kulhají.“

Rozpad ateistických předsudků

Edita byla jednou z mála prvňáčků, které v roce 1911 studovaly na vratislavské univerzitě. Dva roky studovala psychologii, historii a německou filologii. V roce 1913 přešla do Göttingenu, aby zde studovala filozofii u slavného filozofa Edmunda Husserla. Většina studentů byla židovského původu. Husserl a jeho žena byli také Židé, kteří brzy přešli k protestantismu. Jeho fenomenologie byla novým filozofickým směrem, který mnohé inspiroval k přijetí křesťanství. Editu zvláště fascinovali dva židovští profesori: Adolf Reinach, který přijal křest, a Max Scheler, který se stal katolíkem a jehož výklady na téma pokory a svatosti otevřely před Editou dosud nepoznané perspektivy. Studium v Göttingenu způsobilo, že hradby jejích ateistických předsudků se počaly rozpadat a duch se zvolna otevíral k přijetí tajemství neviditelného Boha. Začala si vážit víry a věřících lidí. Občas chodila do protestantského kostela, ale směs politiky a náboženství v kázáních ji spíše odrazovala.

V roce 1915 během kruté první světové války pracovala pět měsíců jako ošetrovatelka Červeného kříže v polní nemocnici na Moravě. S velkou angažovaností, péčí a obětavou láskou pečovala o raněné a nemocné postižené nakažlivými chorobami. Po návratu v srpnu 1916 na univerzitu ve Freiburgu u prof. Edmunda Husserla obhájila doktorát. Obdržela nejvyšší ohodnocení – „summa cum laude“. To byl velký úspěch, protože tehdy se ženy do vědeckých kruhů běžně nepřijímaly. Husserl ji přijal k sobě jako svoji asistentku.

To je pravda

Edita se stále více přibližovala ke křesťanství, pozorovala věřící lidi, kteří měli autentický kontakt s Bohem a vyzářovalo z nich teplo lásky a pokoje.

Odkrývala existenci něčeho, co smysly sice nepoznávají, ale co uchvacuje krásou nadpřirozeného světa. Zabloukala se do Nového zákona a studovala modlitbu Otče náš. Seznámila se s díly velkých křesťanských filozofů sv. Augustina a Dunse Scota.

V roce 1917 dostala zprávu, že na frontě zahynul její oblíbený profesor Adolf Reinach. Jeho žena prosila Editu o pomoc při uspořádání pozůstalosti zesnulého muže. Editu, která nevěřila v posmrtný život, očekávala, že najde vdovu ve stavu hlubokého smutku. Ke svému překvapení zjistila, že i když Anna svého muže velice milovala, přes všechnu bolest prožívala pohodu ducha a nepotřebovala žádnou útechu. Editu pochopila, že jí dávala sílu víra ve zmrtnýchvstalého Krista a v život věčný. Po několika letech napsala: „Na pohřbu Reinacha jsem se poprvé setkala s křížem a Boží mocí, jakou poskytuje těm, kdo ho nosí. Poprvé jsem uviděla Církev v jejím vítězství nad smrtí. V tom okamžiku se zlomila moje nevěra a ukázal se mi Kristus v tajemství kříže.“

Příklad hluboké víry Anny Reinachové se stal pro Editu čitelným znamením, které ji přivedlo ke křesťanství. Musela k němu ještě dozrát a potřebovala k tomu dalších pět let. Po roce obtížné spolupráce s Husserlem od něho v roce 1918 odešla. Publikovala několik svých knih a vystoupila velice

Prof. Edmund Husserl

úspěšně na řadě vědeckých symposií. Stala se jednou z nejpřednějších osobností evropské filozofické a kulturní elity.

Bezprostřední příčinou, která rozhodla o tom, že se zcela obrátila ke Kristu a vstoupila do katolické církve, byla celonoční četba autobiografie svaté Terezie z Avily. Stalo se tak v jeden letní večer v roce 1921 v domě přátel manželů Martiusových. Když Editu zůstala v jejich domě sama, vzala do ruky knihu, kterou zcela náhodně vytáhla z knihovny. „Sáhla jsem po nějaké knížce nazdařbůh. Ta, kterou jsem vytáhla, měla titul »Vlastní životopis sv. Terezie z Avily«. Začala jsem číst. Kniha mi učarovala. Přečetla jsem ji jedním dechem do poslední stránky. Když

Univerzita ve Vratislavi

jsem ji zavřela, řekla jsem si: – To je Pravda.“

Stalo se pro ni zcela zřejmé, že pravdou je osoba zmrtnýchvstalého Krista, který žije a působí ve své Církvi. Uvěřit v něho znamená navázat s ním osobní styk v modlitbě a ve svátostech. Ihned ráno šla do knihkupectví a koupila si katolický katechismus a misálek. Její mnohaleté bolestné hledání pravdy skončilo pevným rozhodnutím přijmout katolický křest. Mysticke svědectví sv. Terezie bylo pro Editu naplněním dlouhého období hledání, které popsala jako zvláštní druh modlitby, která vede k víře.

Edita později napsala: „Život svaté Terezie učinil konec mému dlouhému hledání pravé víry. (...) Bůh je Pravda. Kdo hledá pravdu, hledá Boha, i kdyby o tom nevěděl. Někdo může být nevěřící bez vlastní viny. Obrazy Písma pro něho mohou být nečitelné. Víme, že již obtížením prvotním hříchem způsobuje zatemnění ducha. Jestliže je navíc zatemňuje okolí, jak velkou vinu a odpovědnost nese! Sám nevěřící je však vždy spoluodpovědný. Je to stále řídnější případ, aby se k někomu vůbec nedostalo svědectví o Bohu. Bůh každého vede jeho vlastní cestou. Jedni přicházejí do cíle dříve a snáze, jiní později a obtížněji. Všechno, co můžeme učinit, je drobností ve srovnání s tím, co obdržíme. Ale i to málo musíme udělat sami. Především se musíme vytrvale modlit o poznání správné cesty; když ji poznáme, jít bez odporu za vnuknutím milosti. Kdo takto postupuje a trpělivě vytrvá na cestě, nemůže říct, že jeho úsilí bylo marné. Jen nesmíme Bohu dávat termíny.“

Edita Steinová zdůrazňuje, že víra je Boží dar, ale člověk musí podstoupit námahu pro otevření se a přijetí tohoto daru: „Člověk, ve kterém působí milost a který se k ní sklání, podstupuje dlouhou bitvu, aby se postupně vytrhl z přirozeného světa a ze sebe. (...) Milost musí sama přijít

■ Vysílání denně 8.00 – 12.00 a 18.00 – 24.00

■ Denně: 8.00; 18.00; 21.35 – Dnešek v kalendáři

■ 11.45; 18.35 – Pohádka ■ Po-Pá: 11.55; 20.00 – Z pokladů duše

■ Podrobnosti na www.tvnoe.cz ■ Změna programu vyhrazena.

**OD ATEISMU KE SVATOSTI -
dokončení ze str. 13**

k člověku. Svými silami může člověk dojít jen k její bráně, ale nikdy nedokáže sám vstoupit. To Bůh vše vykonává a povzbuzuje, ale vyžaduje spolupráci člověka, jeho vlastní duchovní přičinění. Lidský duch musí být zbaven všeho, co ho zajímá ve shodě s jeho přirozeností, a být vychován k tomu, aby poznal Boha a radoval se jen z něho.“

Jednomu příteli, který upřímně hledal Boha, Edita poradila: „Co říci? Už jsem vám poradila: je třeba stát se dítětem a život spolu se vším hledáním a filo-

zofováním vložit do rukou Otce. A jestliže toho ještě nejste schopni, prostě nepoznaného Boha, který zatím budí Vaše pochybnosti, aby Vám pomohl. Teď se na mě podíváte s překvapením, že Vám doporučuji takovou prostou, dětskou moudrost. To je pravá moudrost právě proto, že je prostá. V ní jsou skryta všechna tajemství. To je cesta, která vede bezpečně k cíli.“

(Dokončení)

*Z Mihuje sie 3/2007
přeložil -ls- (kraceno)*

LITURGICKÁ ČTENÍ - pokračování ze str. 3

modlíte, říkejte: Otče, posvěť se jméno tvé. Přijď království tvé. Chléb náš vezdejší dávej nám každý den. A odpusť nám naše hříchy, neboť i my odpouštíme každému, kdo se provinuje proti nám. A neuveď nás v pokušení.“ Řekl jim dále: „Někdo z vás bude mít přítele a půjde k němu o půlnoci s prosbou: ‚Příteli, půjč mi tři chleby. Právě totiž ke mně přišel můj přítel, který je na cestách, a nemám, co bych mu předložil.‘ On však by mu zevnitř odpověděl: ‚Neobtěžuj mě! Dveře jsou už zavřeny a moje děti jsou se mnou na lůžku. Nemohu vstát a dát ti ho.‘ Říkám vám: Když přece vstane a dá mu, tedy ne proto, že je to jeho přítel, ale pro jeho neodbytnost se zvedne a dá mu všechno, co potřebuje. Proto vám říkám: Proste, a dostanete; hleďte, a naleznete; tlučte, a otevře se vám. Neboť každý, kdo prosí, dostává, a kdo hledá, nalézá, a kdo tluče, tomu se otevře. Je mezi vámi takový otec, že když ho syn poprosí o chléb, on mu dá kámen? Anebo když ho poprosí o rybu, on mu dá místo ryby hada? Anebo když ho poprosí o vejce, on mu dá štíra? Jestliže tedy vy, třebaže jste zlí, umíte dávat svým dětem dobré dary, čím spíše nebeský Otec dá Ducha Svatého těm, kdo ho prosí!“

**Msgr. ThDr. ANTONÍN HUVAR
PĚTAOSMDESÁTNIKEM**

Papežský prelát, farář, familiár řádu P. Marie Jeruzalémské, vzdělavatel orelské župy v Olomouci, prezident Mezinárodního sdružení bývalých politických vězňů se sídlem ve švýcarském Curychu, emeritní univerzitní pedagog, nositel řádu T. G. Masaryka, nositel Pamětní medaile k 60. výročí obnovení olomoucké univerzity atd. se dožil 85 let. Doporučujeme čtenářům, aby si přečetli dvoustránkovou biografickou črtu s přehledem knižních publikací našeho oslavence, kterou zpracoval prof. Dr. Jiří Musil a kterou najdete na naší webové stránce www.maticecm.cz/svetlo. Některé z publikací mons. Huvara vydala MCM. Srdečně mu blahopřejeme k jeho životnímu jubileu i k 65. výročí jeho kněžského svěcení!

-jv-

Ne 29. 7.: 8.04, 17.55 Z dětské duše 8.10 Highlight (25) 8.35 Na koberečku (4) 8.50 Klaunský pohádkový kufřík – O chlubitvém Kubovi 9.00 Hledači dobrých zpráv 9.15, 16.05 Úsměv v Paříži 9.45 Pro víta mundi s P. Prokopem Siostrzonkem 10.30, 23.30 Jsem šťastný, buďte i vy! 11.00 Přímý přenos mše svaté z Charizmatické konference 2007 v Brně (L) 12.15 Pro víta mundi, tentokrát s Evou Langrovou 16.35 Hlubinami vesmíru (červenec) 17.35 Otec Lang 18.00 Ježíš – království bez hranic (12) (P) 18.30 Curriculum vitae – Okno do věčnosti 19.00 Karélie 19.30 Atlas Charity – Dům pokojného stáří 19.35 O slovanství – kardinál Tomáš Špidlík 19.50, 22.05 Čtème z křesťanských periodik 20.00 Z pokladů duše – Mons. Václav Malý 20.05 Octava dies (P) 20.35 Múzy mají mnoho tváří 22.25 Misijní magazín (4) 24.00 Poltón klub (8).

Po 30. 7.: 8.05 Je život ženy blažený? (Postavení žen ve společnosti) 8.30 Na koberečku (4) 8.45 Hledači dobrých zpráv – O pražské diakonii 9.00 Noční univerzita – PhLic. Kateřina Lachmanová 10.00 Stonehenge, Chichen, Dougga 10.30 Octava dies 11.00, 20.55 Pro víta mundi s P. Prokopem Siostrzonkem 11.40 Klaunský pohádkový kufřík – O chlubitvém Kubovi 11.50, 20.00 Z pokladů duše – P. Jiří Janoušek 12.00 Polední modlitba s Radiem Proglas (L) 12.05 Pro víta mundi, tentokrát s Jardou Svobodou 12.45 O slovanství – kardinál Tomáš Špidlík 16.05 Po stopách Ježíše Krista (5/10) – Zákon a láska 16.35 Jdi a jednej také tak... 17.05 Hitlerova kariéra (1/5) 17.35 Hledání (1) 18.05 Je život ženy blažený? (Postavení žen ve společnosti) 18.35 Klaunský pohádkový kufřík – O chytré Jitce 18.45 Stonehenge, Chichen, Dougga 19.15 Je Bůh mrtev, či živ a zdrav? (1. díl) 20.05 Mezi nebem a zemí (4) 20.45 Čtème z křesťanských periodik 21.40 Na koberečku (6) 21.55 Noční univerzita – Jozef Haľko 23.00 Múzy mají mnoho tváří II. 00.30 Stonehenge, Chichen, Dougga.

Út 31. 7.: 8.05 Highlight (2) 8.35 Mezi nebem a zemí (4) 9.15, 00.30 Amman 9.45 Hitlerova kariéra (1/5) 10.15, 22.20 Hledání (1) 10.45 Atlas Charity – Dům pokojného stáří 10.50 Poltón klub (7) 11.40 Klaunský pohádkový kufřík – O chytré Jitce 11.50, 20.00 Z pokladů duše – P. Antonín Huvar 12.00 Polední modlitba s Radiem Proglas (L) 12.05 Pocta N. Paganinimu – záznam koncertu 16.05 Úsměv v Paříži 16.35 Pro víta mundi s P. Prokopem Siostrzonkem 17.15 Je Bůh mrtev, či živ a zdrav? (1. díl) 17.45 O slovanství – kardinál Tomáš Špidlík 18.05 Bateria (1. díl) 18.35 Klaunský pohádkový kufřík – O kráse 18.45 Hledači dobrých zpráv – O pražské diakonii 19.05 Křivozvatky Miloše Boka 19.00 Přírodní krásy Ameriky (1. díl) (P) 20.05 Misijní magazín (5) 21.10 Tajna křtu (P) 21.30 Čtème z křesťanských periodik 21.40 Kostel světla 21.50 Hitlerova kariéra (1/5) 22.50 Octava dies 23.20 Je Bůh mrtev, či živ a zdrav? 23.50 Pro víta mundi, tentokrát s Jardou Svobodou.

St 1. 8.: 8.05 Spojené arabské emiráty 8.35 Atlas Charity – Dům pokojného stáří 8.40, 00.25 Mezi nebem a zemí (4) 9.20 Pocta N. Paganinimu – hudební koncert 10.30 Generální audience papeže Benedikta XVI. (L) 11.55, 19.55 Z pokladů duše – P. Blažej Hejtmánek (P) 12.00 Polední modlitba s Radiem Proglas (L) 12.05 Jdi a jednej také tak... 12.35 Úsměv v Paříži 16.05 Pro víta mundi, tentokrát s Jardou Svobodou 17.00 Noční univerzita – Jozef Haľko 17.40, 21.35 O slovanství – kardinál Tomáš Špidlík 18.02 Studio AHA (1) 18.35 O Mšálkovi 18.45 Řekni jim Siyabonga (P) 19.10 Pro víta mundi s P. Prokopem Siostrzonkem 20.00 Čtème z křesťanských periodik 20.10 Poltón klub (9) 21.05 15 let po rozvodu – jací jsme? (2. díl) (P) 21.50 Atlas Charity – Kozmice 21.55 Salesiánské hry mládeže 22.05 Noční univerzita – PhLic. Kateřina Lachmanová 23.05 Generální audience papeže Benedikta XVI. (R).

Čt 2. 8.: 8.05, 19.05 Řekni jim Siyabonga 8.30 Dětská televize (červenec) 9.00 Noční univerzita – Jozef Haľko 9.40, 18.45 Hledači dobrých zpráv – O pražské diakonii 10.00 Poltón klub (9) 10.55 Salesiánské hry mládeže 11.05 Znojmo ve spirále času 11.20, 22.30 Stonehenge, Chichen, Dougga 11.40 Klaunský pohádkový kufřík – O kráse 11.50, 20.00 Z pokladů duše – P. Antonín Huvar 12.00 Polední modlitba s Radiem Proglas (L) 12.05 Přírodní krásy Ameriky (3) 16.05 Přírodní krásy Ameriky (1) 16.35 Po stopách Ježíše Krista (5/10) – Zákon a láska 17.05, 21.15 Je život ženy blažený? (Postavení žen ve společnosti) 17.30 Poltón klub (10) 18.35 Klaunský pohádkový kufřík – O líné Lálnice 19.30 Octava dies 20.05 Lumen 2000 (5) 20.35 Pro víta mundi (P) 21.45 15 let po rozvodu – jací jsme? (2. díl) 22.15 Atlas Charity – Kozmice 23.00 Hitlerova kariéra (1/5) 23.30 Hledání (1) 24.00 Jdi a jednej také tak... 00.30 Pro víta mundi, tentokrát s Jardou Svobodou.

Pá 3. 8.: 8.05, 17.25 15 let po rozvodu – jací jsme? (2. díl) 8.35 O slovanství – kardinál Tomáš Špidlík 8.50 Lumen 2000 (5) 9.20, 22.05 Misijní magazín (5) 10.20 Amman 10.50 Na koberečku (6) 11.05 Je život ženy blažený? (Postavení žen ve společnosti) 11.40 Klaunský pohádkový kufřík – O líné Lálnice 11.50, 20.00 Z pokladů duše – P. Blažej Hejtmánek 12.00 Polední modlitba s Radiem Proglas (L) 12.05 Ježíš – království bez hranic (12) 12.35 O slovanství – kardinál Tomáš Špidlík 12.50, 18.45 Salesiánské hry mládeže 16.05 Generální audience papeže Benedikta XVI. (R) 18.05 Řekni jim Siyabonga 18.35 Klaunský pohádkový kufřík – O pracovitě Elence 18.55 Poltón klub (10) 20.05 Hlubinami vesmíru – P. František Lízna, SJ 17.00 Noční univerzita – PhLic. Kateřina Lachmanová 18.05 Highlight (3) 18.45 Znojmo ve spirále času 19.00 Koloseum, Real Alcázar, Topkapi 19.30 Mladí – staří (Nezaměstnaní v produktivním věku) (P) 20.00 Dospělí se podobají dětem 20.05 Curriculum vitae – Babča generál (P) 20.35 Hitlerova kariéra (2/5) 21.05 Hledání (2) 21.35 Řekni jim Siyabonga 22.00 Poltón klub (9) 22.55 Noční univerzita – Dr. Cezary Mizia 23.55 Nárožní kámen.

So 4. 8.: 8.04, 11.55 Dospělí se podobají dětem 8.10 Highlight (2) 8.50 Ježíš – království bez hranic (12) 9.15 Koloseum, Real Alcázar, Topkapi 9.45 Čtème z křesťanských periodik (P) 9.55 Bateria (2. díl) 10.25 Poltón klub (10) 11.25, 16.30 Po stopách Ježíše Krista (5/10) – Zákon a láska 11.45, 18.35 Klaunský pohádkový kufřík – O Mšálkovi 12.05 Přírodní krásy Ameriky (1. díl) 12.35 Lumen 2000 (5) 16.05 Léta leti k andělům – P. František Lízna, SJ 17.00 Noční univerzita – PhLic. Kateřina Lachmanová 18.05 Highlight (3) 18.45 Znojmo ve spirále času 19.00 Koloseum, Real Alcázar, Topkapi 19.30 Mladí – staří (Nezaměstnaní v produktivním věku) (P) 20.00 Dospělí se podobají dětem 20.05 Curriculum vitae – Babča generál (P) 20.35 Hitlerova kariéra (2/5) 21.05 Hledání (2) 21.35 Řekni jim Siyabonga 22.00 Poltón klub (9) 22.55 Noční univerzita – Dr. Cezary Mizia 23.55 Nárožní kámen.

Ne 5. 8.: 8.04 Říkejte, že máte druhé rádi 8.10 Highlight (3) 8.35 Na koberečku (6) 8.50 Klaunský pohádkový kufřík – O pracovitě Elence 9.00 Proměny zahrady (srpen) 9.15, 16.05 Řekni jim Siyabonga 9.45 Pro víta mundi 10.30 Záznam přímice P. Blažej Hejtmánka z Březi u Velké Bíteše 11.45 Salesiánské hry mládeže 11.53, 20.00 Z pokladů duše – P. Jiří Janoušek 11.55 Polední modlitba se Sv. otcem Benediktem XVI. (L) 12.15 15 let po rozvodu – jací jsme? (2. díl) (P) 16.35 Hlubinami vesmíru 17.35 Tajna křtu 17.55 Říkejte, že máte druhé rádi 18.00 Ježíš – království bez hranic (13) (P) 18.30 Curriculum vitae – Babča generál 19.00 Spojené arabské emiráty 19.30 Atlas Charity – Kozmice 19.35 Znojmo ve spirále času 19.50 Čtème z křesťanských periodik 20.05 Protože jsme Němci 20.35 Mezinárodní folklorní festival Strážnice 2007 II. 22.05 Čtème z křesťanských periodik 22.25 Misijní magazín (5) 23.30 Jdi a jednej také tak... 24.00 Poltón klub (10).

Bratři redemptoristé z **Hory Matky Boží – Králíky** vás srdečně zvou na **první sobotu v měsíci srpnu (4. srpna 2007)**, kterou nás bude provázet P. Jan Rybář.

Program bude následující: 9.00 Modlitba radostného růžence • 9.30 Mariánská promluva • 10.00 Adorace Nejsvětější Svátosti, příležitost ke svátosti smíření • 11.00 Mše svatá • 12.00 Přestávka na oběd • 13.00 Beseda s P. Janem Rybářem • 13.30 Mariánská pobožnost, zakončení.

Všichni jste srdečně zváni, v našem areálu je možnost občerstvení nebo oběda v poutním domě (více informací na www.poutnidum.cz). Více informací o našem poutním místě a možnost ke stažení plakátů celoročních akcí je na www.kralky-klaster.cz.

Dále oznamujeme, že **hlavní pouť ke cti Panny Marie Nanebevzaté** bude na Hoře Matky Boží v Králíkách dne **19. srpna 2007**. Mši svatou v 10.00 hod. bude celebrovat otec biskup Mons. Dominik Duka. Všichni jste srdečně zváni.

Sestry boromejky hledají **zdravotní sestry a zdravotního laboranta** pro spolupráci na díle milosrdenství pro svou nemocnici v Praze 1. Nástup možný ihned. Kontakt: 257 197 160, trpisovska@nmskb.cz nebo 723 842 422, 602 435 319, vedeni@boromejky.cz.

ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST A FATIMSKÝ APOŠTOLÁT KOCLÍŘOV U SVITAV – I. mariánská sobota, 4. srpna 2007

PROGRAM: 7.15 hod. – modlitba sv. růžence – radostná tajemství • 10.00 hod. – poutní mše sv. na úmysly poutníků (P. Pavel Dokládál); žehnání nemocných • 11.30–14 hod. – adorace za duchovní povolání v kapli Panny Marie Nazaretské • 13.15 hod. – modlitba sv. růžence – bolestná tajemství.

HLAVNÍ ODPOLEDNÍ PROGRAM – Kulturní dům, velký sál: 14.00 hod. – přednáška MUDr. Ludmily Lázníčkové z CENAPu Brno na téma „S Pannou Marií, Prostřednicí všech milostí, na cestě ke vzájemné úctě v manželství“ (opakování v 15.00 hod.).

Kostel ČMFA: 14.10 hod. Mozaika – pořad moderuje P. Pavel Dokládál • Dílo pomoci nenarozeným dětem – Iva Křenková • Farnost a úcta k Panně Marii – svědectví P. Janusze Kiwaka, faráře z Jablunkova (opakování v 15.10 hod.) • 15.00 hod. – Program pro děti aneb „Bůh nemá nikdy prázdniny“ • 16.30 hod. – zásvětný mariánský průvod na poděkování za 12 let ČM Fatimy v Koclířově – farní kostel sv. Filomény • 17.00 hod. – mariánské večeřadlo – modlí se zástupci farnosti • 18.00 hod. – slavná mše sv. (přírodní areál ČM FATIMY, hlavní celebrant P. Janusz Kiwak, děkan z Jablunkova) • večerní křížová cesta a noční adorace mladých na úvod exercicií s P. Billem (v propojení se sv. Janem Marie Vianneyem, ctitelem sv. Filomény) – farní kostel sv. Filomény.

Neděle 5. srpna 2007 – DEN ZAHÁJENÍ EXERCICIÍ PRO MLÁDEŽ P. JOSEPHA BILLA (jen pro registrované účastníky). Mše sv. jsou slouženy ve farním kostele: v 7.00 hod., 9.00 hod. farní s udílením sv. křtu, 17.00 hod. večerní mše sv.

Mimořádný program poutní slavnosti sv. Filomény, patronky Živého růžence v Koclířově v sobotu 11. srpna od 10.00 hod. – s hlavní bohosloužbou za uzdravení v 15.00 hod. vedenou P. Josephem Billem z Indie. V neděli 12. srpna v 9.00 hod. mše sv. s průvodem obcí s poutní sochou sv. Filomény. Kazatel P. Joseph Bill.

Informace: tel.: 461 543 164, mobil: 731 598 752, e-mail: recepcecmf@tiscali.cz.

Prácheňské muzeum v Pisku Vás zve na výstavu **ZDIRAD J. K. ČECH: ZNAKY – OBRAZY** v Malé výstavní síni **od 7. srpna do 2. září 2007**. Při slavnostním zahájení v úterý 7. srpna v 17 hodin promluví pan Josef Kočandrle a zahraje pan Jakub Fridrýšek, dudák. Otevřeno denně kromě pondělí od 9 do 18 hodin.

Pro zdravotnické zařízení v centru Brna **hledáme lékaře** následujících oborů: praktický lékař pro dospělé, kožní, stomatolog, internista, psychiatr. Dále přijmeme **asistentku polikliniky** – komunikační dovednosti, schopnost práce na PC a řídicí průkaz podmínkou. Přihlášky s profesním životopisem posílejte prosím na adresu: CENAP, Vodní 13, 602 00 Brno, e-mail: cenap@cenap.cz.

Liturgická čtení

Neděle 29. 7. – 17. neděle v mezidobí

1. čt.: Gn 18,20–32
Ž 138(137),1–2a.2bc+3.6–7ab.7c-8
Odp.: 3a (*Když jsem volal, Hospodine, vyslyšels mě.*)
2. čt.: Kol 2,12–14
Ev.: Lk 11,1–13
Slovo na den: **Proste, hledejte, tlučte.**

Pondělí 30. 7. – nez. pam. sv. Petra Chryzologa

1. čt.: Ex 32,15–24.30–34
Ž 106(105),19–20.21–22.23
Odp.: 1a (*Oslavujte Hospodina, neboť je dobrý. Nebo: Aleluja.*)
Ev.: Mt 13,31–35
Slovo na den: **Jako hořčičné zrnko.**

Úterý 31. 7. – památka sv. Ignáce z Loyoly

1. čt.: Ex 33,7–11; 34,5b-9.28
Ž 103(102),6–7.8-9.10–11.12–13
Odp.: 8a (*Hospodin je milosrdný a milostivý.*)
Ev.: Mt 13,36–43
Slovo na den: **Tehdy budou spravedliví zářit.**

Středa 1. 8. – památka sv. Alfonsa Marie z Liguori

1. čt.: Ex 34,29–35
Ž 99(98),5.6.7.9
Odp.: srov. 9c (*Svatý jsi, Hospodine, náš Bože!*)

Ev.: Mt 13,44–46
Slovo na den: **Je podobné ukrytému pokladu.**

Čtvrtek 2. 8. – nez. pam. sv. Eusebia z Vercelli nebo sv. Petra Juliána Eymarda

1. čt.: Ex 40,16–21.34–38
Ž 84(83),3.4.5–6a+8a.11
Odp.: 2 (*Jak milý je tvůj přibyték, Hospodine zástupci!*)
Ev.: Mt 13,47–53
Slovo na den: **Je podobné síti, která zahrne všechno možné.**

Pátek 3. 8. – ferie

1. čt.: Lv 23,1.4–11.15–16.27.34b-37
Ž 81(80),3–4.5–6ab.10–11ab
Odp.: 2a (*Plešejte Bohu, který nám pomáhá.*)
Ev.: Mt 13,54–58
Slovo na den: **Přišel do svého domova a učil.**

Sobota 4. 8. – památka sv. Jana Marie Vianneye

1. čt.: Lv 25,1.8–17
Ž 67(66),2–3.5.7–8
Odp.: 4 (*Ať tě, Bože, velebí národy, ať tě velebí kdekterý národ!*)
Ev.: Mt 14,1–12
Slovo na den: **Rekla: „Dej mně hned...“**

Breviář pro laiky

Uvedení do první modlitby dne:	NE 29. 7.	PO 30. 7.	ÚT 31. 7.	ST 1. 8.	ČT 2. 8.	PÁ 3. 8.	SO 4. 8.
Antifona	812	826	1722	1734	873	889	1722
Žalm	783	783	783	783	783	783	786
Ranní chvály:							
Hymnus	812	827	1723	1734	873	889	1723
Antifony	813	828	843	858	874	890	906
Žalmy	813	828	843	858	874	890	906
Kr. čtení a zpěv	816	831	1724	1735	877	893	1724
Antifona k Zach. kantiku	707	831	1445	1735	877	894	1724
Prosby	817	831	1724	1724	878	894	1724
Záv. modlitba	707	1444	1445	1446	1447	894	1448
Modlitba během dne:							
Hymnus	817	832	848	862	879	895	910
Antifony	818	833	848	863	879	895	910
Žalmy	818	833	849	863	879	895	911
Krátké čtení	820	835	851	865	882	898	913
Záv. modlitba	707	835	851	865	882	898	913
Nešpory:							
Hymnus	807	821	837	1727	1736	883	915
Antifony	808	822	838	853	868	884	916
Žalmy	808	823	838	853	868	884	916
Kr. čtení a zpěv	810	825	840	1730	1737	887	918
Ant. ke kant. P. M.	706	707	840	1445	1737	887	904
Prosby	811	826	841	1731	1731	888	918
Záv. modlitba	707	707	1444	1445	1446	1447	904
Kompletář	1238	1242	1247	1250	1254	1257	1260

**SVATÍ CYRIL A METODĚJ • EKUMENICKÁ
DIMENZE SMÍŘENÍ**

Leonard Górká • Z polštiny přeložila Iveta Mikešová

Polský verbista, ředitel Institutu ekumenických studií, strávil několik měsíců studiem v českých a moravských archivech. Výsledkem je tato práce, která ukazuje celý široký kulturně-politický a náboženský kontext a také konkrétní ideové inspirace, jež vznikaly na území Čech, Moravy a Slovenska a jež usilovaly o znovunastolení ztracené církevní jednoty Slovanů. Vyšlo k stému výročí Prvního unionistického kongresu na Velehradě v roce 1907.

Refugium Velehrad-Roma s.r.o. • Brož., A5, 116 stran, 110 Kč

DUCHOVNÍ JEDNOTA NOVÉ EVROPY

Tomáš Špidlík

Přednáška kardinála Tomáše Špidlíka na Masarykově univerzitě v Brně v květnu 2007 se setkala s mimořádným ohlasem posluchačů. Její rozšířené vydání vyšlo také knižně. Jádrem přednášky je hledání identity Evropy, což nutně vede k návratu do její minulosti a ke zpytování vlastní identity a kultury, ze které kdo vyšel.

Refugium Velehrad-Roma s.r.o. • Brož., A6, 80 stran, 55 Kč

**RÝN SE VLÉVÁ DO TIBERY • KRONIKA
II. Vatikánského koncilu**

P. Ralph M. Wiltgen S.W.D. • Z angličtiny přeložil Josef Pěška

Kniha z pera historika z povolání, jenž vydával tiskem v šesti jazycích denní zpravodajství z jednání koncilu (svou tiskovou službou Council News Service, která přicházela více než 3000 předplatite-

lům ve 108 zemích světa), vystoupila postupně ze změti literatury o II. vatikánském koncilu jako jeho populární a hodnověrné dějiny. Autor, jak sám vysvětluje v předmluvě knihy, měl přístup k veškeré oficiální korespondenci, dokumentům a pracovním podkladům, které přicházely koncilním otcům z koncilního sekretariátu, jakož i k veškeré korespondenci a dokumentaci zasílané rýnskou skupinou biskupů (která rozhodujícím způsobem ovlivnila směr koncilu) jejím členům i další dokumentaci od ostatních skupin. P. Wiltgen vedl kromě toho jednotlivé interview se dvěma z koncilních otců během každého z 281 dní, během nichž koncil zasedal. Jeho intenzivní rozbor oficiálních jednání i zákulisních snah a manévrů ho předurčil k tomu, aby shromáždil fakta, která tak výstižně zaznamenal v mistrovském a poutavém líčení tohoto koncilu.

Michael s.a. • Brož., A5, 332 stran, 249 Kč

MULTIMEDIÁLNÍ PROGRAM PRO PC

ZNAMENÍ ČASU

Ilustrace a text P. Stanislav Weigel

Hudební a poetické pásmo, naznačující důležité momenty našeho duchovního života, které bychom si měli osvojit zároveň s nezlomnou nadějí, že po těžkých zkouškách tohoto času svítá nové jaro Církve, připravované v tichu a skrytosti Pannou Marií, Matkou Církve, ve spolupráci s pokornými dušemi jí zasvěcenými. Recitace: R. Lukavský, hudba: V. Hálek, zpěv: P. Kšicová.

Vlastním nákladem • CD + brožurka s texty a ilustracemi, 27 minut, 270 Kč • Brožurku lze objednat i samostatně - křídový papír, brož., 105 x 159 mm, 40 stran, 49 Kč

Objednávky knih - tel. 587 405 431 • Administrace a inzerce týdeníku Světlo - tel./fax 585 222 803
Matice cyrilometodějská s. r. o., Dolní nám. 24, 771 11 Olomouc 1, e-mail: knihy@maticecm.cz
Kompletní nabídku knižní produkce MCM naleznete na internetové adrese www.maticecm.cz

772 00 Olomouc 2
 147/2002
 P.P.

D + 1

Matice cyrilometodějská s. r. o.
Dolní nám. 24
771 11 Olomouc 1

SVĚTLO - týdeník Matice cyrilometodějské. Vydává Matice cyrilometodějská v Olomouci, Cernochova 7 - IČO 533866. Tiskne nakladatelství Matice cyrilometodějská s. r. o., Olomouc. Redakce: Josef Vlček, PhDr. Lubomír Štula. Vychází s církevním schválením Arcibiskupství olomouckého č.j. 54/98 ord. Církevní schválení se uděluje časopisům jako potvrzení, že v nich nejsou bludy v oblasti víry a mravů. Neznamená to však, že udělovatel schválení se ztotožňuje s názory jednotlivých článků. Adresa redakce a administrace: Matice cyrilometodějská s. r. o., Dolní nám. 24, 771 11 Olomouc 1; telefon a fax 585 222 803 (e-mail: svetlo@maticecm.cz; <http://www.maticecm.cz>; knihy@maticecm.cz). Registrční značka MK CR E 7225. Administrace pro Slovenskou republiku: RODENY, Vinohradnícka 11, 949 01 Nitra, telefon 0042137/741 83 83; podávání novinových zásilek povolené SP, s. p. ZSRP Bratislava, č.j. 3335-OPC zo dne 21. 5. 1996. Prohlášení redakce: U článků o tzv. soukromých zjeveních, k nimž se doposud církevní autorita nevyjádřila (jako Litmanová, Medzugasorje aj.), se podřizujeme konečnému úsudku církve. Nevyžadáme nezveřejnění příspěvků nevracíme.